

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
Agent Governamental

RAPORT ANUAL 2013

INTRODUCERE	3
Mecanismul Convenției	4
Legislația și practica națională relevantă	5
REPREZENTARE	5
DATE STATISTICE	6
<i>Considerațiuni preliminare</i>	6
<i>Date statistice generale pentru anii precedenți (anul 2011 și 2012)</i>	7
Restanța cauzelor pe rol la Curtea Europeană la finele anilor 2011 și 2012	7
Numărul hotărârilor/deciziilor adoptate în anilor 2011 și 2012	7
Date statistice generale cu privire la cauzele comunicate și dinamica în anii 2011 și 2012	7
<i>Date statistice pentru anul 2013</i>	8
Date generale raportate la statisticile Curții Europene	8
Cauze interstatale	10
Cauze de intervenție	10
Cauze individuale	10
Impactul financiar (suma satisfacțiilor echitabile achitate în anul de referință)	21
Alte forme de remediere dispuse de Curtea Europeană și/sau oferite de Guvern	25
Inadmisibilități în spețele comunicate Guvernului (cauze câștigate)	26
Alte decizii de radiere pe motive procedurale	27
Intervenții în procese judiciare naționale cu solicitare de adoptare a măsurilor de remediere (amicus curae)	27
ANALIZA NATURII ÎNCĂLCĂRILOR	27
<i>Hotărâri</i>	27
<i>Decizii</i>	28
<i>Cauze comunicate</i>	29
EXECUTARE	30
Considerațiuni preliminare	30
DATE STATISTICE	31
<i>Dinamica în anii precedenți (2011 și 2012)</i>	31
<i>Anul 2013</i>	31
ANALIZA	32
<i>Lista cauzelor/grupuri de cauze pendinte pe rolul Comitetului de Miniștri</i>	32
Violări în materia penală	32
Violări în materia civilă	34
Violări relative liberațiilor fundamentale	36
Reglementări amiabile	36
IMPLEMENTAREA	37
REGRES	37
SUMAR ȘI CONCLUZII:	38
RECOMANDĂRI	40

INTRODUCERE

1. Prezentul Raport constituie o evaluare a datelor statistice, principalelor evenimente și analiza lor în **sfera de reprezentare** a intereselor Republicii Moldova la [Curtea Europeană a Drepturilor Omului](#) (în continuare „Curtea Europeană”) și în **sfera de implementare/executare** a hotărârilor și a deciziilor Curții Europene la nivel național.

2. De asemenea Raportul va reflecta evenimentele și evoluții în sfera reprezentării intereselor Republicii Moldova în alte domenii tangențiale. Drept exemplu pot fi aduse rezultatele reprezentării intereselor Republicii Moldova la comitetele inter-guvernamentale ale Consiliului Europei formate pentru asigurarea reformei Curții Europene și a [Convenției Europene cu privire la drepturile omului și libertățile fundamentale](#) (în continuare ”Convenția”), cum sunt Comitetul Director pentru Drepturile Omului (în continuare ”CDDH”) sau sub-comitetul acestuia pentru reforma Convenției și a Curții Europene (în continuare [DH-GDR](#)) la reuniunile Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei pentru drepturile omului (”[CM-DH](#)”).

3. Perioada de evaluare constituie anul **2013 (ianuarie – decembrie)**. Perioadele anterioare până la începutul anului 2013 vor fi reflectate doar în măsura în care va fi necesară evaluarea dinamicii în domeniu și o comparație a datelor statistice sau evaluarea impactului or a efectelor evenimentelor relevante anterioare.

4. Raportul este completat în temeiul prevederilor [Legii Nr. 353 din 28.10.2004 cu privire la Agentul guvernamental](#) (articolele 6, 9, 10 etc.) și a instrucțiunilor din [Hotărârea Parlamentului Nr. 72 din 28.03.2008 pe marginea audierilor privind hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la Republica Moldova, executarea acestora și prevenirea încălcării drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#) (articolul 13). În acest sens se menționează că prezentarea Raportului în termenul indicat nu este posibilă datorită unor elemente de procedură independente de voința Agentului guvernamental. Astfel, orice analiză anuală și evaluare a datelor statistice, cel puțin în sfera de reprezentare în fața Curții Europene, implică o comparație cu datele statistice și evaluarea efectuată de însăși Curtea Europeană. Raportul anual al Curții Europene, relevant pentru prezentul Raport, este de obicei prezentat la finele lunii ianuarie a fiecărui an și vizează perioada anului precedent. Respectiv, în mod normal, evaluarea informațiilor și a datelor statistice exclusiv din partea Agentului guvernamental în posesia cărora se află acesta la finele fiecărui an, va avea un caracter parțial și nu va reflecta situația reală. O comparație cu abordarea Curții Europene în cazurile Republicii Moldova este strict necesară pentru a face anumite concluzii ori pentru a observa tendința și evoluția jurisprudenței pentru perioada de raportare. Un alt aspect îl reprezintă și lipsa evaluării efectuate de CM-DH însărcinat să supravegheze executarea hotărârilor și a deciziilor Curții Europene de către statele-respondente. Raporturile anuale ale CM-DH sunt publicate de obicei după prima întrunire a Comitetului de Miniștri, imediat după prima ședință anuală a CM-DH (de obicei în martie fiecărui an). Până atunci există doar un proiect de Raport anual cu privire la executare la care nu poate fi făcută referință, decât în termeni confidențiali. Deși și Raportul anual CM-DH este relevant, analiza domeniului de executare va fi făcută cu referință la rezultatele întrunirilor anuale ale CM-DH pentru perioada raportată (patru întruniri anuale).

5. Raportul este în principiu public și este destinat în principal executivului, Guvernului Republicii Moldova, ca ordonator și gestionar principal al domeniului de reprezentare a intereselor Republicii Moldova în fața instituțiilor internaționale, în cazul de față Consiliul Europei. Nu în ultima instanță, prezentul Raport servește și intereselor altor autorități relevante din administrare publică centrală și locală, sistemului judecătoresc și cel de urmărire penală, autorităților legislative, etc. (Parlamentul Republicii Moldova, Curtea Supremă de Justiție, instanțele judecătorești naționale, Consiliul Superior al Magistraturii, Procuratura Generală a Republicii Moldova, Consiliul Superior al Procurorilor, Ministere de resort și instituții subordonate, etc.)

6. Raportul conține în mare parte date și informații accesibile publicului larg și poate fi distribuit neîngrădit. Totuși, unele din elemente ale analizei anuale și concluzii trebuie să fie calificate ca având un caracter confidențial, inevitabil existent în procedurile de reprezentare a intereselor statului în fața unei jurisdicții internaționale (a se vedea articolul 10 alin. (2) din Legea cu privire la Agentul guvernamental). Aceste date limitate accesului unui public larg sunt aduse la

cunoștință Guvernului separat fiind parafate cu sintagma ”în interes de serviciu”. Versiunea publică a Raportului nu include aceste concluzii sau evaluări. Divulgarea pe larg a acestor date poate să prejudicieze în eventualitate poziția Guvernului în fața Curții Europene sau conține unele elemente cu caracter diplomatic care nu pot face parte din informația accesibilă publicului larg. De asemenea unele elemente cu caracter individual, de care s-a luat cunoștință în procedurile în fața Curții Europene, nu pot face parte din Raport fiind acoperite de anumite concesiuni cu caracter confidențial. Ori de câte ori anumite informații nu pot fi divulgate pe larg, Raportul stipulează clauza respectivă făcînd referință doar în versiunea nerestricționată propusă spre atenția Guvernului ori autorităților pentru care asemenea informații reprezintă un interes de serviciu.

Mecanismul Convenției

7. O introducere în mecanismul de funcționare a sistemului instituit de Convenție este necesară pentru o mai bună înțelegere a terminologiei utilizate în prezentul Raport.

8. Curtea Europeană funcționează ca unic garant al respectării și unica autoritate de interpretare a Convenției de către Înaltele părți semnatare a Convenției. Ea funcționează numai în temeiul Convenției și a propriului Regulament al Curții care descrie procedura.

9. Temei de sesizare a Curții Europene constituie o cerere adresată de un individ sau a un grup de persoane fizice, persoană ori un grup de persoane juridice, organizații non-guvernamentale, organizații obștești și partide, etc. (indiferent de naționalitate, etnie, apartenență juridică, politică ori cetățenie), adresată în temeiul articolului 34 (cereri individuale) din Convenție.

10. Organizații sau entități internaționale, precum și instituțiile de stat sau cele afiliate exercitării actului de guvernare ori de exercitare a funcțiilor puterii publice (a se vedea spre ex. *Radio France și alții c. Franței* (dec.)), autoritățile locale (*Ayuntamiento de Mula c. Spaniei* (dec.)), nu pot să se adreseze în temeiul Convenției.

11. O altă modalitate de sesizare a Curții Europene constituie o cerere inter-statală adresată în temeiul articolului 33 din Convenție (cauze interstatale) (ex. *Cipru c. Turciei*)

12. Reclamanții cu plîngerii individuale pot să adreseze direct plîngerile sau prin reprezentanți, care nu neapărat să aibă calitatea de avocat autorizat sau să fie instruiți juridic. Guvernele în fața Curții Europene sunt reprezentați de Agenții guvernamentale (Articolul 35 din Regulamentul Curții Europene) numiți în fiecare stat potrivit propriei sale proceduri. Funcționalitatea instituției Agentului guvernamental, respectiv este strict necesară pentru a garanta continuitatea reprezentării și a procedurilor în fața Curții Europene (inclusiv și în situații de aplicare a unor măsuri interimare potrivit Articolului 39 din Regulamentul Curții)

13. În activitatea sa Curtea Europeană adoptă

- DECIZII

- *cu privire la inadmisibilitate/admisibilitate* totală/parțială și,
- *de radiere de pe rol* pe diferite temeuri, în special atunci cînd părțile au ajuns la o reglementare amiabilă sau Curtea Europeană a acceptat o declarație unilaterală de recunoaștere a încălcării din partea Guvernului cu oferirea unei remedieri juste. Drept temeuri speciale de radiere constituie atunci cînd reclamantul nu își mai menține cererea sa (nu mai comunică cu Curtea Europeană) sau atunci cînd situația reclamantului s-a schimbat în așa fel încît încălcarea a fost redresată la nivel național și nu este necesară examinarea din partea Curții Europene.

- HOTĂRÎRI

- *cu privire la constatarea/lipsa încălcării drepturilor* din Convenție, prin care de asemenea poate să se expună simultan cu privire la inadmisibilitatea parțială sau totală a cererii adresate în temeiul Articolului 34 din Convenție.
- *cu privire la problema aplicării articolului 41 din Convenție* (cu privire la satisfacție echitabilă), care întotdeauna sunt niște hotărîri secundare unei hotărîri principale prin care Curtea Europeană s-a expus asupra fondului și admisibilității și a rezervat soluționarea chestiunii cu privire la satisfacții echitabilă datorită complexității acestora și care necesită o abordare judiciară separată.

14. Deciziile și hotărârile Curții Europene se adoptă de o serie de formațiuni judiciare (Articolul 26 din Convenție), și anume

- de un **judcător-unic** în situațiile în care cererile sunt vădit inadmisibile și nu impun necesitatea de a comunica cererea guvernului respondent. La această etapă Agentul guvernamental ca parte în proces nu este implicat.
- de un **Comitet** din trei judecători în situațiile în care cererile nu necesită o abordare judiciară minuțioasă și reprezintă niște cauze cu încălcări repetitive sau sunt obiectul unei jurisprudențe deja bine-definite ale Curții Europene (în această categorie intră și hotărârile și decizii). Hotărârile comitetului sunt definitive din momentul adoptării (Articolul 28 (2) din Convenție). De obicei în astfel de cauze Agentul guvernamental este invitat să-și prezinte poziția, respectiv cauzele sunt comunicate Guvernului.
- de o **Cameră** din șapte judecători în cauze complexe și în situațiile în care cererile nu sunt incluse în nici una din categoriile de mai sus. La fel, cum și în cazul comitetelor, aceste proceduri prevăd o comunicare prealabilă și implicarea Agentului guvernamental la etapa litigioasă cu prezentarea comentariilor pe fond și admisibilitate.
- de **Marea Cameră** a Curții Europene formată din 17 judecători în cauzele de retrimiteră (contestare a hotărârilor de cameră) sau în cauze de o importanță primordială pentru întreaga jurisprudență a Curții Europene.

15. Inițierea unei proceduri în fața Curții Europene împotriva statului-respondent este precedată de obicei, de o **comunicare** cu rezumatul circumstanțelor de fapt și întrebări care fac obiectul analizei judiciare din partea Curții Europene. Cauzele și cererile care nu se comunică Guvernului nu nasc nici un efect juridic și nu angajează nici o responsabilitate internațională a statului. Aceste cereri, reflectate în date statistice relevă doar tendința adresării reclamațiilor și sunt necesare pentru evaluare a capacităților Curții Europene de a procesa cererile. Guvernul, ca parte la un litigiu internațional nu are nici o obligație sau o responsabilitate față de o persoană care are o cerere adresată în fața Curții Europene și care nu a fost comunicată Agentului guvernamental (cu excepția situației când Guvernul și autoritățile naționale au o singură obligație de a se abține de a la acțiuni care să împiedice într-un fel sau să zadărnicească adresarea la Curtea Europeană).

Legislația și practica națională relevantă

16. Cadrul normativ care reglementează activitatea Agentului guvernamental și care este relevant domeniului de reprezentare/executare este următor:

- [Legea Nr. 353 din 28.10.2004 cu privire la Agentul guvernamental](#)
- [Legea Nr. 199 Din 16.07.2010 Cu Privire La Statutul Persoanelor Cu Funcții De Demnitate Publică](#)
- [COD Nr. 225 din 30.05.2003 Codul de procedură civilă al Republicii Moldova](#) (articolele 447 lit. c), 449 lit. g) și h), 450 lit. e) și f))
- [COD Nr. 122 din 14.03.2003 Cod de procedură penală a Republicii Moldova](#) (articolele 6 p. 44), 7 alin. (8), 22 alin. (2) și (3), 39 p. 3³), 287 alin. (4), 453, 454, 464¹, 465¹)
- [COD Nr. 218 din 24.10.2008 Codul contravențional al Republicii Moldova](#) (articolele 374 alin.(3), 466 lit. 1), 475 alin.(2) lit. a) și d))
- [COD Nr. 443 din 24.12.2004 Codul de executare al Republicii Moldova](#) (articolul 11 lit. 1))
- [Hotărârea Parlamentului Nr. 72 din 28.03.2008 pe marginea audierilor privind hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la Republica Moldova, executarea acestora și prevenirea încălcării drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#)
- [Hotărârea Guvernului Nr. 736 din 03.10.2012 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției](#) (Regulament, articolele 5 p. 5), 7 alin. (1) p. j), Anexa nr. 2)

REPREZENTARE

17. Domeniul reprezentării intereselor Guvernului Republicii Moldova la Curtea Europeană în cauzele pe rolul acestei instanțe constituie unul din elementele-cheie ale activității Agentului

governamental. Acesta nu înseamnă că domeniul de monitorizare a executării hotărârilor și a deciziilor Curții Europene trebuie subestimat după importanță. Deopotrivă ambele domenii de activitate sunt strâns legate și o evaluare exclusivă a reprezentării va fi incompletă fără o evaluare a situației la capitolul executării și *viceversa*. Totuși, înainte de a proceda la o analiză a chestiunilor legate de executarea hotărârilor și a deciziilor Curții Europene în mod clasic se abordează în primul rând dinamica situației legate de reprezentare în fața Curții Europene.

18. Evaluarea domeniului de reprezentare se face în strânsă legătură cu datele statistice, analiza acestora oferită de Curtea Europeană plus reieșind din criteriile de evaluare utilizate în exclusivitate de oficiul Agentului guvernamental. Raportul cu privire la domeniul de reprezentare include descrierea datelor statistice și analiza în substanță a cazurilor pe rolul Curții Europene îndreptate împotriva Republicii Moldova, naturii și tipului încălcărilor constatate, precum și a elementelor pozitive reflectate în deciziile de inadmisibilitate ori deciziile de radiere.

DATE STATISTICE

Considerațiuni preliminare

19. Pentru a înțelege datele statistice prezentate în prezentul raport sunt necesare explicații cu privire la terminologia utilizată, cât de oficiul de reprezentare a Agentului guvernamental așa și de Curtea Europeană la analiza datelor statistice.

20. Astfel, o explicare a terminologiei este oferită de Curtea Europeană și publicată pe pagina web oficială a acesteia (a se vedea [Glosarul terminologiei statistice](#)). Glosarul explică că următoarea terminologie este aplicată la analiza datelor statistice:

- a. *Cereri și cazuri* - Atunci când statisticile Curții se referă la o "cerere", ele înseamnă o plîngere înregistrată în Baza de date a Grefei Curții cu un număr de cerere separat. Un "caz" poate cuprinde numai o cerere examinată separat sau un număr de cereri a examinate în comun de către Curte. De exemplu, o hotărîre pronunțată de Curte poate referi la mai multe cereri care au fost conexe într-un singur caz.
- b. *Formațiuni judiciare* - Formațiuni judiciare în cadrul Curții sunt entități judiciare formate din judecător-unic, comitete, Camere și al Marii Camere.
- c. *Cererea la o etapă pre-judiciară* - acest termen se referă la cererile care nu au fost alocate la o formațiune judiciară (de exemplu, formularul de cerere complet nu a fost primit) și nu au fost eliminate *din punct de vedere administrativ* (a se vedea mai jos).
- d. *Cereri eliminate administrativ* - acestea sunt cereri care nu au fost alocate unei *formațiuni judiciare* deoarece reclamantii nu a reușit să prezinte un formular de cerere complet în modul corespunzător și în timpul alocat. Plîngerile lor nu sunt examinate de către Curtea Europeană și dosarul este distrus.
- e. *Cereri alocate unei formațiuni judiciare* - în cazul în care Grefa Curții primește formularul cererii complet, o cerere este "alocată la una din formațiuni judiciare", care deschide calea spre o abordare judiciară a acesteia. După alocare se face o evaluare preliminară pentru a stabili dacă cererea este pasibilă de a fi luată în considerare de către o entitate judiciară formată fie din un judecător-unic, un comitet sau de o cameră (cereri sunt "alocate" unui judecător-unic, Comitetului sau în procedura Camerei).
- f. *Cereri aflate pe rolul unei formațiuni judiciare* - acest termen indică cereri care au fost alocate la o formațiune judiciară și nu au fost soluționate printr-o hotărîre judecătorească definitivă sau vreo decizie.
- g. *Cereri soluționate* (prin decizie sau hotărîre pronunțată) – cereri alocate pentru o formațiune judiciară sunt "soluționate", atunci când o soluție a fost pronunțată cu privire la inadmisibilitate, fie cu privire la scoaterea cererii de pe rol, fie o hotărîre a fost adoptată pe marginea cererii.

21. În acest sens este necesar de a face o precizare că termenii utilizați de Curtea Europeană la statisticile sale, cum este *Cereri alocate unei formațiuni judiciare* înglobează din punct de vedere statistic date marcate sub *Cereri aflate pe rolul unei formațiuni judiciare* și *Cereri soluționate* (*alocate = aflate pe rol + soluționate*).

22. Suplimentar, Oficiul Agentului Guvernamental mai include în criteriu de *alocate unei formațiuni judiciare* un sub-criteriu separat ca *cererile comunicate Guvernului*, care reprezintă o unitate separată în interiorul primei. Astfel termenul *alocate*, așa cum este tratat de Agentul guvernamental înglobează în sine *cereri comunicate Guvernului* care fac parte din termenul *aflăte pe rol* (*alocate = aflăte pe rol (necomunicate + comunicate) + soluționate*). Cereri comunicate Guvernului sunt acele cereri în care o formațiune judiciară a Curții Europene (*Camera* sau un *Comitet*, exceptând *judecătorul-unic*) consideră că cererea merită examinare și informează despre aceasta Guvernul.

23. A nu se încurca cu cererile *depuse* sau *îndreptate împotriva Guvernului*, termen care incorporează în general numărul de cereri înregistrate la Grefa Curții Europene, cu cereri *comunicate Guvernului* (*depuse* sau *îndreptate* înglobează cât cereri *comunicate + alocate + total înregistrate + cereri pre-judiciare, etc.*). În principiu acest termen de cereri depuse și/sau îndreptate împotriva Guvernului este utilizat doar în descriere analitică dar nu este utilizat ca un criteriu statistic distinct.

Date statistice generale pentru anii precedenți (anul 2011 și 2012)

Restanța cauzelor pe rol la Curtea Europeană la finele anilor 2011 și 2012

24. În ce privește Republica Moldova, potrivit statisticilor oficiale ale Curții Europene, la finele anului 2011 (31 decembrie 2011) au fost **4 261 de cereri pendinte în fața unor formațiuni judiciare** (a se vedea [Raportul Curții Europene pentru anul 2011](#), pag. 152). La finele anului 2012 (31 decembrie 2012) erau înregistrate în total **3256 de cereri pendinte** în fața unei formațiuni judiciare (a se vedea [Raportul Curții Europene pentru anul 2012](#), pag. 150). Cu alte cuvinte Curtea Europeană a intrat în anul 2013 cu aceste *3256 de cereri în restanță* îndreptate împotriva Moldovei.

Numărul hotărârilor/deciziilor adoptate în anilor 2011 și 2012

25. O evaluare distinctă a datelor statistice cu privire la **încălcări și neîncălcări** ale Convenției se face prin prisma aprecierii comparative a datelor statistice cu o precizare necesară. O **hotărâre** a Curții Europene, din punct de vedere statistic **nu se echivalează cu o încălcare**, iar **numărul hotărârilor și numărul încălcărilor** sunt **termeni distincți**. În anul 2011 s-au înregistrat 29 de încălcări și 31 de hotărâri. În anul 2012 - 24 de încălcări și 27 de hotărâri.

26. Un alt indice reprezintă numărul de **decizii de inadmisibilitate** adoptate de Curtea Europeană asupra cererilor, alte decât acele examinate de un judecător-unic. Astfel, decizii de inadmisibilitate pot fi divizate în 2 categorii de bază, (i) în cauzele când Guvernului se comunică cazul și se prezintă o poziție în ordinea contencioasă, și (ii) acele decizii adoptate de judecător-unic care nu ajung în atenția Guvernului și care sunt vădit inadmisibile (în aceste cauze Curtea Europeană comunică soluția doar reclamantului și Guvernul nu este implicat).

27. Cauzele din prima categorie unde Guvernul a fost comunicat de Curtea Europeană și urmare a comentariilor Guvernului, în cele din urmă, cererile au fost respinse ca inadmisibile, reprezintă în principiu un criteriu de performanță în favoarea Guvernului. Aceste cauze se califică drept **cauze de câștig** sau pot fi calificate la capitolul **neîncălcări**.

28. Astfel, în anul 2011 au fost adoptate 9 decizii asupra a 9 cereri, iar în anul 2012 18 de decizii asupra a 95 de cereri (o bună parte din care au fost returnate de Curtea Europeană pentru epuizarea remediilor instituite de Guvern, i.e. [Legea nr. 87](#), decizia [Balan](#) și [Manascurta](#)). Astfel, calculând aceste cereri care se califică ca **neîncălcări** ori sunt cauze de **câștig** pe alte motive, remediere și inclusiv obligarea de a se adresa în instanțele naționale, se constată că anul 2013 este egal cu anul 2011, iar anul 2012 a fost un an cu cele mai multe câștiguri în istoria reprezentării Republicii Moldova la Curtea Europeană (95 de neîncălcări).

Date statistice generale cu privire la cauzele comunicate și dinamica în anii 2011 și 2012

29. Cauzele comunicate Guvernului reprezintă un indice relativ care relevă două lucruri: (i) capacitatea Curții Europene de a procesa cererile care necesită o poziție a Guvernului-

respondent și (ii) numărul de cereri care ridică anumite probleme cu privire la fond și admisibilitate. Acel din urmă element nu neapărat relevă că dacă o cerere a fost comunicată Guvernului prin urmare aceasta ar fi una justificată ori că există o încălcare, deși în mare parte cererile comunicate Guvernului rezultă într-o încălcare ori neîncălcare după caz. Cererile comunicate pot fi și declarate ulterior inadmisibile printr-o decizie a Comitetului sau Camerei (în cazuri excepționale și de Marea Cameră). Volumul de cereri comunicate, în fapt reprezintă acel indicele principal de activitate judiciară caracteristic unei instanțe judiciare, cum este Curtea Europeană, deoarece implică o examinare contencioasă ori necontencioasă după caz.

30. În acel din urmă sens, ca o comparație se aduce natura activității judecătorului-unic care poate doar să decidă asupra admisibilității sau inadmisibilității cererilor, fără a le examina într-o procedură contencioasă. Judecătorul-unic nu examinează cererile cu aplicarea regulilor procedurale ale unui proces contradictoriu cu invitația ambelor părți (reclamant și Guvernul-respondent). El soluționează chestiuni în mod unilateral în cazuri vădit inadmisibile, iar dacă cererea nu relevă elemente de inadmisibilitate vădită, această se transferă altei formațiuni judiciare (Comitet ori Cameră, după caz Marea Cameră) care inițiază procedura contradictorie prin comunicarea cererii Guvernului.

31. Deci în cele din urmă numărul de cereri comunicate devine un indice statistic prin care este posibilă aprecierea situației din perspectiva unor potențiale încălcări și neîncălcări, eventual admisibilități ori inadmisibilități a cererilor, dacă întrebările de drept și de fapt sunt atât de complexe încât cererea nu poate fi soluționată unilateral fără invitarea respondentului.

32. În anul 2011 au fost comunicate 118 de cereri (în special datorită implementării pe larg a procedurilor în cazuri cu o jurisprudență bine definită, cauze-clon sau repetitive).

33. În anul 2012 numărul cererilor comunicate a scăzut semnificativ și a constituit 56 de cereri.

Date statistice pentru anul 2013

Date generale raportate la statisticile Curții Europene

34. Conform statisticilor publicate de Curtea Europeană pe parcursul anului 2013 (a se vedea [Raportul preliminar al Curții Europene pentru anul 2013](#)) în cazul Republicii Moldova au fost alocate unei formațiuni judiciare **1356 de cereri** (pag. 201). Oficiul Agentului guvernamental nu duce evidența acestor date, ele fiind un rezultat al evaluării interne a Grefei Curții Europene.

35. *Cererii comunicate Guvernului* (a se vedea tabela mai jos). În anul 2013 Guvernului au fost comunicate în total **86 de cereri**¹. Acest număr reprezintă evidența internă, a oficiului Agentului Guvernamental. Comparativ cu [Analiza datelor statistice a Curții Europene](#), pag. 41, potrivit datelor statistice ale Curții Europene, 85 de cereri figurează ca fiind comunicate Guvernului (cu o unitate în minus). Aceasta se explică că Curtea Europeană consideră comunicat cazul din momentul adoptării deciziei cu privire la comunicare în una din formațiuni judiciare, iar Guvernul tratează data comunicării la ziua recepționării scrisorii de comunicare (diferența între ambele date care se uneori poate fi de două sau trei zile lucrări de secretariat în interiorul Grefei). Respectiv, dacă una și aceeași cerere este decisă să fie comunicată pînă la 1 ianuarie a anului de referință, iar scrisoarea de comunicare este formulată după 1 ianuarie a anului de referință, Grefa Curții Europene și oficiul Agentului guvernamental o tratează în modul diferit. În prezentul raport se vor opera cu date statistice în posesia oficiului Agentului guvernamental, cu explicații de rigoare asupra diferenței între tratamentul Grefei Curții Europene a acelorași date. Respectiv, se va considera că 86 de cereri au fost comunicate în anul 2013.

¹ Din care 2 în spețele [Popovschi](#) și [Banari](#) au fost comunicate și soluționate în același an, 2013.

36. *Cereri soluționate*. Pe parcursul anului 2013 prin *hotărâri* s-au soluționat în total **18 de cereri**². Prin decizii de radiere și/sau inadmisibilitate s-au soluționat în total **45 de cereri**³. În total 63 de cereri soluționate pentru anul 2013. Acest număr, iarăși poate să se deosebească neesențial (cu o marjă de eroare între 1 sau 2 cereri) cu datele statistice ale Curții Europene. Acest lucru se explică iarăși prin situația similară că o cerere în viziunea Curții Europene se consideră soluționată odată cu adoptarea deciziei sau hotărârii unei formațiuni judiciare pînă la 1 ianuarie a anului de referință, iar pronunțarea hotărârii/deciziei poate fi ulterior acestei date. Iarăși, în această situație oficiul Agentului guvernamental tratează datele diferit. La fel, oficiul Agentului guvernamental nu consideră tratatarea repetată a unei și aceiași cereri în procedură rezervată potrivit articolului 41 din Convenție ca o *cerere soluționată* în sensul clasic, adică pe fond și admisibilitate (a se vedea nota de subsol nr. 2 deasupra). Aceste cereri constituie o continuare a procedurilor anterioare, inclusiv din anii precedenți, și nu pot fi incluse dublu în date statistice (a se vedea exemple cazurilor [Dacia S.R.L.](#), [Oferta Plus S.R.L.](#) și recent [Agurdino S.R.L.](#) unde una și aceiași cerere a fost soluționată prin 2 hotărâri distincte în diferiți ani de referință statistică). Respectiv, în prezentul Raport se vor opera și analiza datele statistice în posesia oficiului Agentului guvernamental.

37. Potrivit statisticilor Curții Europene, la finele anului 2013 (către 31 decembrie 2013) împotriva Republicii Moldova și *alocate unei formațiuni judiciare* mai rămîn a fi **pe rol** în total **1414 de cereri pendente** (pag. 194 din [Raportul preliminar al Curții Europene pentru anul 2013](#)). Din aceste cereri pe rolul formațiunilor judiciare, la finele anului 2013 (către 31 decembrie 2013) au fost înregistrate **274 de cereri comunicate Guvernului** (potrivit datelor ale oficiului Agentului guvernamental și care rămîn în procedura acestuia). Toate aceste cereri (1414 (inclusiv 274 comunicate) au trecut în anul 2014.

38. În concluzie, coroborînd datele statistice de mai sus, putem concluziona că un număr de **3135 de cereri au fost declarate inadmisibile (fără a fi comunicate Guvernului)** de un *judcător-unic*, ceea ce reprezintă o evoluție foarte pozitivă și o performanță a Curții Europene în procesarea cererilor împotriva Republicii Moldova pentru anul 2013. Numărul acestora se calculează după următoarea formulă: Cereri alocate în restanță la începutul anului 2013 (indicele A1) plus *cereri alocate* pe parcursul anului 2013 (indicele A2) minus cereri soluționate prin hotărâri (indicele A3) minus cereri soluționate prin decizii (indicele A4) și minus cereri alocate rămase în restanță pentru anul 2014 (indicele A7) este egal cu cereri declarate inadmisibile pe parcursul anului 2013 (indicele A8) – $A1+A2-A3-A4-A7=A8$). Potrivit datelor statistice preliminare ale Curții Europene (a se vedea [Analiza datelor statistice a Curții Europene](#), pag. 41), numărul de cereri inadmisibile declarate constituie **3143 de cereri**. Diferența se explică prin faptul că în numărul de cereri declarate inadmisibile Curtea Europeană include și cererile inadmisibile declarate de o altă formațiune judiciară decît *judcător-unic*, cum ar fi un *Comitet* sau o *Cameră*. În anul 2013 în privința Republicii Moldova s-au înregistrat **10 cereri declarate inadmisibile** de o altă formațiune judiciară decît *judcătorul-unic*⁴. În calculul său, Agentul guvernamental include aceste decizii la indicele A4, ca decizii soluționate. Respectiv, cu o mică marjă de eroare variînd între 1 sau 2 cereri,

² Numărul de hotărâri nu obligatoriu se echivalează cu numărul cererilor examinate. Printr-o hotărîre pot fi soluționate una sau mai multe cereri conexe sau o hotărîre poate să se refere la una și aceiași cerere examinată anterior în fond și repetat examinată într-o procedură rezervată sau după retrimiteri la Marea cameră. Spre exemplu în anul 2013 au fost adoptate în total 19 hotărâri cu privire la 19 cereri. Totuși, o hotărîre pe una din cereri a fost adoptată într-o procedură rezervată potrivit articolului 41 din Convenție (satisfacție echitabilă), fiind tratată repetat. Este vorba despre [Agurdino SRL](#) hotărîrea din 29.10.2013, hotărîrea principală cu privire la aceiași cerere fiind adoptată anterior la 27 Septembrie 2011. Respectiv, această cerere fiind tratată repetat nu se include în numărul total de cereri examinate prin hotărîri în anul 2013. Deci numărul total de cereri soluționate în anul 2013 este de 18 de cereri.

³ A se lua în vedere că numărul de decizii pentru un an nu este egal cu numărul de cereri soluționate. Printr-o singură decizie Curtea Europeană poate să soluționeze una sau mai multe cereri conexe și respectiv numărul de cereri soluționate prin decizii este mai mare (a se vedea ca exemplu pentru anul 2013 deciziile [scherlet Și Altii](#) unde s-au soluționat 3 cereri printr-o singură decizie, sau [Modranga Și Altii](#) unde s-au soluționat 11 cereri printr-o singură decizie).

⁴ Prin 9 decizii de inadmisibilitate [A.G., Cuprianov, Gusar, Sarupici, Ganea și Gherșcovici \(2 cereri printr-o decizie\)](#), [Arabadji, Ziminov, Trifautan, Drujco, Blic](#)

datele statistice preliminare ale Agentului guvernamental și a Grefei Curții Europene cu privire la numărul cererilor declarate inadmisibile se conciliază.

39. **Tabela datelor statistice** și analiza acestora în versiunea Agentului guvernamental este prezentată mai jos .

Cereri alocate unei formațiuni judiciare rămase în restanță (din anul 2012) pentru începutul anului 2013	Cereri alocate unei formațiuni judiciare în anul 2013	Cereri soluționate prin hotărârți	Cereri soluționate prin decizii	Cereri comunicate Guvernului în anul 2013	Cereri comunicate și rămase pe rol pentru anul 2014 (toate în procedura Agentului guvernamental)	Cereri alocate unei formațiuni judiciare rămase în restanță pentru anul 2014	Cereri declarate inadmisibile și care nu au fost comunicate Guvernului (soluționate de judecător-unic)	Cereri inadmisibile potrivit calculului Grefei Curții Europene
A1	A2	A3	A4	A5	(A6), include A5)	(A7, include A5 și A6)	A8	A9
3256	1356	18	45	86	274	1414	3135	3143

Cauze interstatale

40. Pe parcursul anului 2013 **nu s-au înregistrat** astfel de cauze.

Cauze de intervenție

41. Pe parcursul anului 2013, Guvernul a fost informat despre **5 cauze** în care cetățenii au formulat cereri individuale împotriva altor state-părți la Convenție. Guvernul **nu a s-a folosit de dreptul său de intervenție** din raționamentele de ordin diplomatic (principiul reciprocității și raționamentele de menținere a relațiilor bilaterale).

42. În anul 2013 Marea Cameră a adoptat hotărârea în cauza [Sindicatul "Păstorul Cel Bun" c. României](#) (cererea nr. 2330/09, hotărârea din 09 iulie 2013). Guvernul Republicii Moldova, la 07 septembrie 2012 **a intervenit** în procedurile în fața Marii Camere, pe lângă Guvernele Poloniei, Georgiei și Greciei. Intervenția a urmărit scopul clarificării jurisprudenței și dovada existenței unui consens, cel puțin între Guverne-intervenienți. Guvernul Republicii Moldova, alături de alte Guverne-intervenienți a sprijinit poziția României. Marea Cameră a constatat neviolarea Convenției în acest caz.

Cauze individuale

43. Raportul la acest capitol include situația cu privire la *lista cauzelor comunicate Guvernului, lista hotărârților și lista deciziilor* adoptate pe parcursul anului 2013. Plus este reflectată *lista cauzelor rămase pe rol, pendinte în procedura Agentului guvernamental* la începutul anului 2014.

44. **Lista cauzelor comunicate** pe parcursul anului 2013 include (ordinea cronologică după data comunicării Guvernului potrivit scrisorii de comunicare a Grefei Curții Europene).

86 de cauze COMUNICATE

Nr. de înregistrare	TITLUL CAUZEI	Data depunerii cererii la Curtea Europeană	Data comunicării Guvernului (scrisoarea de comunicare)
29732/07	GALAIDA	03/07/2007	07/01/2013
36724/10	COLOBISCO	12/10/2010	07/01/2013
1487/11	POPOVSCHI	27/12/2010	07/01/2013
47384/07	ASDAC	19/09/2007	24/01/2013
46372/10	MALANCEA	02/08/2010	24/01/2013
38649/06	SANDU ȘI ALȚII	06/09/2006	24/01/2013
9713/06	SANDU ȘI ALȚII	08/02/2006	24/01/2013
18327/06	SANDU ȘI ALȚII	14/04/2006	24/01/2013
7105/06	SANDU ȘI ALȚII	20/01/2006	24/01/2013
41574/04	SANDU ȘI ALȚII	25/10/2004	24/01/2013

41573/04	SANDU ȘI ALȚII	26/10/2004	24/01/2013
41569/04	SANDU ȘI ALȚII	28/10/2004	24/01/2013
56618/08	BERZAN	22/11/2008	25/01/2013
57468/08	PANTELEICIUC	27/11/2008	25/01/2013
39374/09	DUB	08/07/2009	25/01/2013
8833/10	TOTCHI ȘI ALȚII	29/01/2010	25/01/2013
28171/10	TRETIACOV ȘI ALȚII	30/04/2010	25/01/2013
53918/11	VELESCO	15/08/2011	25/01/2013
62380/11	EFROS	05/10/2011	25/01/2013
65953/11	NAVROTKI	08/10/2011	25/01/2013
21034/05	SANDU ȘI ALȚII	24/05/2005	25/01/2013
69528/10	STOMATHI	13/11/2010	05/02/2013
33694/12	REZANOV	16/05/2013	05/02/2013
769/13	TOCARENCO	12/12/2012	14/02/2013
28573/07	TUDORACHI	24/04/2007	28/02/2013
46182/08	LAZU	10/09/2008	01/03/2013
4457/09	BELCENCOV	06/01/2009	01/03/2013
41654/08	URECHEAN	01/07/2008	04/03/2013
61428/08	URECHEAN	12/11/2008	04/03/2013
11666/13	AGHENIE ȘI ALȚII	19/01/2013	21/03/2013
679/13	VERETCO	10/12/2012	25/03/2013
11735/09	CORNEI	12/02/2009	12/04/2013
35149/10	NEDELCU	14/06/2010	17/05/2013
31747/03	RAVLO	02/07/2003	21/05/2013
18706/10	NIHOLAT	24/03/2010	21/05/2013
32510/09	CAZANBAEV	12/06/2009	22/05/2013
61050/11	MESCEREACOV	19/09/2011	22/05/2013
13463/07	APCOV	26/03/2007	23/05/2013
62578/09	CIOBANU	14/11/2009	23/05/2013
24163/11	CRISTIOGLO	01/04/2011	23/05/2013
33200/11	OKOLISAN	15/04/2011	23/05/2013
8006/08	IOVANOVSKI	23/01/2008	24/05/2013
74450/11	BANARI	25/11/2011	24/05/2013
629/13	LUPACESCU	10/12/2012	24/05/2013
1203/05	SOYMA	28/12/2004	28/05/2013
32528/10	BERBER	05/05/2010	31/05/2013
53603/10	MITU ȘI ALȚII	03/09/2010	31/05/2013
50473/11	PASA	01/08/2011	31/05/2013
69829/11	CIOBANU	25/10/2011	31/05/2013
33708/12	I.P.	21/05/2012	31/05/2013
39553/12	DOROSEVA	12/06/2012	31/05/2013
4771/09	MORARI	12/11/2008	10/06/2013
7170/09	OLEG SPRIDONOV	10/01/2009	10/06/2013
47764/09	STADNITCHI	18/06/2009	21/06/2013
46367/10	CEBOTAR	02/08/2010	21/06/2013
76345/11	FIODOROV & CO S.R.L.	24/11/2011	21/06/2013

4853/12	POPOVICI (GILCA)	13/01/2012	21/06/2013
22927/09	CODREANU	28/04/2009	26/06/2013
17015/07	LISNIC	04/04/2007	02/07/2013
8141/07	MOCANU ȘI ALȚII	26/01/2007	18/07/2013
26931/09	COROI	11/05/2009	18/07/2013
48747/09	LISNIC NICOLAE & CO	04/06/2009	18/07/2013
33276/12	FLOREA	22/05/2012	18/07/2013
30762/13	IASCININA	14/04/2013	18/07/2013
7232/07	CIORAP	15/11/2008	22/07/2013
2050/07	BARBANT	29/12/2006	06/09/2013
49008/08	IPATE (2)	10/09/2008	06/09/2013
75732/12	GURITANU	16/11/2012	09/09/2013
43242/13	CLIPA	27/05/2013	09/09/2013
18072/07	ZLATIN	26/04/2007	11/09/2013
22775/07	SNEGUR	26/04/2007	11/09/2013
54104/07	FURTUNA	07/12/2007	20/09/2013
37847/13	LARI	26/04/2013	20/09/2013
77029/12	DUMINICA	22/11/2012	24/09/2013
22966/13	STEFOGLO	12/03/2003	15/10/2013
38397/05	DOROGAN	17/10/2005	15/10/2013
28173/10	SILVESTRU	14/05/2010	15/10/2013
63067/12	MUNTEANU	18/09/2012	17/10/2013
65311/09	MORARI	01/12/2009	23/10/2013
42139/12	PISARI	01/07/2012	25/10/2013
13421/06	MORGOCI	23/03/2006	29/10/2013
14896/07	RESELIAN	30/03/2007	29/10/2013
34374/07	SVARCIUC	01/08/2007	30/10/2013
36348/08	CHIRICA	18/07/2008	30/10/2013
11726/09	NICOLSCHI	09/02/2009	31/10/2013
21061/11	PISAROGLU	15/03/2011	20/11/2013

45. Lista hotărîrilor pentru anul 2013 (ordinea cronologică).

19 de HOTĂRÎRI
(18 cereri soluționate, plus 1 în procedura rezervată)

TITLUL CAUZEI	Nr. de înregistrare	Data adoptării	Formațiune judiciară	Tipul hotărîrii	Definitivă la
MITROFAN	50054/07	15/01/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	15/04/2013
IPATI	55408/07	05/02/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	05/05/2013
EDUARD POPA	17008/07	12/02/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	12/05/2013
IURCU	33759/10	09/04/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	09/07/2013
EREMIA ȘI ALȚII	3564/11	28/05/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	28/08/2013
BESLIU	28178/10	09/07/2013	Comitet	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	09/07/2013
B.	61382/09	16/07/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	16/10/2013
MUDRIC	74839/10	16/07/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	16/10/2013
MIHAIL GOREA	6343/11	23/07/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	23/10/2013

DANALACHI	25664/09	17/09/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	17/12/2013
N.A.	13424/06	24/09/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	24/12/2013
SEGHETI	39584/07	15/10/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	15/01/2014
TIMUS ȘI TARUS	70077/11	15/10/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	15/01/2014
STRUGARU	44721/08	22/10/2013	Comitet	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	22/10/2013
AGURDINO S.R.L.	7359/06	29/10/2013	Cameră	Satisfacție echitabilă	29/01/2014
FEODOROV	42434/06	29/10/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	29/01/2014
PIETRIS S.A.	67576/10	03/12/2013	Comitet	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	03/12/2013
CEACHIR TAMARA	50115/06	10/12/2013	Cameră	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	10/03/2014
LIPCAN	22820/09	17/12/2013	Comitet	Admisibilitate, fond și satisfacție echitabilă	17/12/2013

46. Lista deciziilor adoptate în anul 2013 (de asemenea în ordinea cronologică).

38 de DECIZII
(45 cereri soluționate)

TITLUL CAUZEI	Nr. de înregistrare	Data adoptării/ finală la	Tipul deciziei	Temei
GOSPODINOV	17934/08	12/02/2013	Radiere	Reglementare amiabilă
CRISTEA	30759/08	12/03/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant
USENCO	24359/12	12/03/2013	Radiere	Reglementare amiabilă
A.G.	13119/08	19/03/2013	Inadmisibilă	Vădit nefondată
CUPRIANOV	34115/09	26/03/2013	Inadmisibilă	Neepuizare. Vădit nefondată
GUSAR	37204/02	30/04/2013	Inadmisibilă	Tardivă
BOGDAN ȘI CIORAP	44417/05, 32318/06	14/05/2013	Radiere	Declarație unilaterală
URSU	28447/05	04/06/2013	Radiere	Declarație unilaterală
FLOREAN	28176/10	04/06/2013	Radiere	Declarație unilaterală
LEONOVA	52536/09	04/06/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant
MODRANGA ȘI ALȚII	33328/06, 33455/06, 79/07, 13279/07, 16151/07, 24235/07, 36095/07, 56533/07, 2504/09, 23930/09	04/06/2013	Radiere	Declarație unilaterală
IPATI ȘI TIUVILDINA	51411/09, 64677/10	04/06/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant
SARUPICI, GANEA ȘI GHERSCOVICI	37187/03, 18577/08	11/06/2013	Inadmisibilă	Neepuizare.
SALCIENI SRL.	25850/12	18/06/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant
CODRUL SRL	1556/10	18/06/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant
RED NORD-VEST S.A.	2946/07	18/06/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant
BOGDANOVICI	35436/08	17/09/2013	Radiere	Declarație unilaterală
SPERCIUC	16938/06	17/09/2013	Radiere	Reglementare amiabilă
BANARI	74450/11	17/09/2013	Radiere	Reglementare amiabilă
APOSTOLACHI	32481/09	17/09/2013	Radiere	Redresare
LIVADARI	47619/10	17/09/2013	Radiere	Reglementare amiabilă
COROTCHI	50166/06	17/09/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant
BARANOV	20935/05	17/09/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant

ARABADJI	25620/06	17/09/2013	Inadmisibilă	Neeputare.
CUCOS	60168/09	17/09/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant
ANTOCI	9209/08	17/09/2013	Radiere	Declarație unilaterală
ZIMINOV	50977/10	01/10/2013	Inadmisibilă	Vădit nefondată.
COLESNIC	3312/11	01/10/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant
SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE	36398/08	15/10/2013	Radiere	Reglementare amiabilă
ZMUNCILA	8197/09	22/10/2013	Radiere	Nu mai este susținută de reclamant
TRIFAUTAN	51427/09	12/11/2013	Inadmisibilă	Pierderea statutului de victimă
CHIRIACOV ȘI FURCULTĂ	30683/08, 10111/09	12/11/2013	Radiere	Declarație unilaterală
DRUJCO	15974/07	12/11/2013	Inadmisibilă	Vădit nefondată.
UNCU ȘI ALȚII	26740/08	26/11/2013	Radiere	Declarație unilaterală
SCHERLET ȘI ALȚII	13431/06, 12755/07, 37259/07	26/11/2013	Radiere	Declarație unilaterală
DIONYSOS MERENI ȘI ALȚII	13420/06	03/12/2013	Radiere	Redresare
POPOVSCHI	1487/11	03/12/2013	Radiere	Reglementare amiabilă
BLIC	8738/07	03/12/2013	Inadmisibilă	Pierderea statutului de victimă

47. **Lista cauzelor rămase pe rol** (pendinte în procedura Agentului guvernamental) la începutul anului 2014 (ordinea cronologică după data comunicării)

274 de cereri PENDINTE în procedura Agentului guvernamental (inclusiv comunicate pînă la începutul anului și pe parcursul anului 2013)

Nr. de înregistrare	TITLUL CAUZEI	Data depunerii cererii	Data comunicării
5711/03	PAVLOVICI	13/12/2002	28/09/2004
31893/03	PROCON SRL	07/07/2003	01/02/2007
36570/06	VRABIE	24/08/2006	14/11/2007
18068/05	MARIANOV	07/04/2005	16/11/2007
36743/05	PLATON	29/09/2005	19/12/2007
28650/05	DRONIC	27/07/2005	11/02/2008
47306/07	NINESCU	26/10/2007	12/02/2008
34382/07	TRIPADUS	07/08/2007	29/02/2008
5314/06	ZELINSCHI	26/01/2006	14/05/2008
17891/08	FUNDATIA PENTRU COPII SPERANTA	06/04/2008	27/06/2008
10823/06	BONDARENCO	03/03/2006	05/09/2008
6914/08	CAZACU	24/01/2008	10/10/2008
27773/05	CONSOCIVIL S.A.	15/07/2005	17/11/2008
19854/06	MUNCITORUL GROSUL	21/04/2006	17/11/2008
12429/05	CTSP ARICIUL ȘI ALȚII	23/03/2005	04/12/2008
50857/08	TOPOROVSKI	09/04/2008	15/12/2008
42010/06	DELI	26/08/2006	16/12/2008
16602/06	NEGURA ȘI ALȚII	15/04/2006	20/01/2009
19042/06	CHISTOL	29/04/2006	23/01/2009
44743/08	MATASARU (II)	22/08/2008	15/04/2009
20253/09	MATASARU (IV)	20/04/2009	23/04/2009
12875/04	GRUSCA	26/11/2003	15/05/2009
25397/09	D. ȘI N.	15/05/2009	26/06/2009

9204/08	STRAISTEANU ȘI AGACHI	14/02/2008	27/08/2009
1089/09	POCASOVSCI ȘI MIHAILA	19/12/2009	20/10/2009
21040/06	PROHOROV	06/05/2006	12/11/2009
13258/07	MUNTEAN ANATOLIE	04/03/2007	12/11/2009
15310/07	GUȚULEAC	17/03/2007	12/11/2009
9209/08	ANTOCI	31/01/2008	12/11/2009
17899/08	BOTEZATU	21/03/2008	12/11/2009
19607/08	VASILASCO	04/04/2008	12/11/2009
19604/08	DUCA ȘI HAREA	07/04/2008	12/11/2009
22267/08	MALAI	08/04/2008	12/11/2009
28355/08	PADURARU	29/05/2008	12/11/2009
43346/08	BOTNARU	06/08/2008	12/11/2009
17986/09	PARASCA	18/03/2009	12/11/2009
50905/08	CHIRICA	-	12/11/2009
13281/07	DĂNILĂ	-	12/11/2009
27807/07	DOBROVOLSCHI	-	12/11/2009
27404/06	GINCU	-	12/11/2009
13333/07	GLOBA	-	12/11/2009
46011/07	GRIGOREȚ	-	12/11/2009
27759/05	IRIZAN ȘI REZAN	-	12/11/2009
13322/07	NACU	-	12/11/2009
40821/06	MURZACOV ȘI ALȚII	02/10/2006	20/01/2014
7851/06	STIHARI	-	12/11/2009
7847/06	TÎRNOVEȚCHI	-	12/11/2009
22743/07	JOMIR ȘI OTGON	20/04/2007	07/12/2009
50886/08	ICHIM	07/10/2008	09/12/2009
61458/08	TITAN-TOTAL GROUP S.R.L.	07/10/2008	09/12/2009
42416/06	ZIAUNYS	13/11/2006	05/01/2010
32242/07	POSTOLIUC	08/06/2007	05/01/2010
41219/07	PAVLICENCO	10/09/2007	13/01/2010
24032/08	IONEL	14/04/2008	14/01/2010
36438/08	BAZA DE TRANSPORT AUTO NR. 1	25/07/2008	14/01/2010
23755/07	BUZADJI	27/05/2007	18/01/2010
31052/04	VOLTMAN	10/07/2004	08/03/2010
38875/03	BUROV	20/11/2003	15/03/2010
36084/07	BURGHELEA	08/08/2007	17/03/2010
10094/10	MATCENCO	18/02/2010	17/03/2010
11955/07	UNIUNEA INVENTATORILOR ȘI RAȚIONALIZATORILOR 'INOVATORUL' ȘI UNIUNEA SOCIETĂȚILOR TEHNICO-ȘTIINȚIFICE	23/04/2007	30/03/2010
11138/10	MOZER	24/02/2010	01/04/2010
5334/06	GHEORGHITA	16/01/2006	30/04/2010
19234/08	GUTUL	28/03/2008	30/04/2010
54813/08	FABRICA DE ZAHAR DIN GHINDESTI S.A.	12/11/2008	30/04/2010
1153/10	ANTONOV, BALUTA ȘI BEZRODNII	23/12/2009	03/05/2010
1158/10	ANTONOV, BALUTA ȘI BEZRODNII	23/12/2009	03/05/2010
315/10	ANTONOV, BALUTA ȘI BEZRODNII	23/12/2009	03/05/2010
27756/05	URECHEAN	26/07/2005	02/06/2010

76957/01	BRAGA	14/11/2001	01/07/2010
48108/07	BESLEAGA	01/11/2007	15/07/2010
17963/08	SAVCA	07/04/2008	15/07/2010
32813/08	RAIA	18/06/2008	21/07/2010
8189/09	STETCO	06/02/2009	21/07/2010
17992/09	RUSU LINTAX SRL	18/03/2009	21/07/2010
22917/09	JOVMIR	13/04/2009	21/07/2010
24446/09	IURII	23/04/2009	21/07/2010
40827/09	BUZURIN	20/07/2009	21/07/2010
44719/10	GILANOV	30/07/2010	30/07/2010
20919/05	COCU ȘI CALANTIEV	16/05/2005	27/08/2010
40738/10	RED UNION FENOSA SA	08/06/2010	31/08/2010
37509/05	TOPAL	15/10/2005	20/10/2010
44787/05	PETRO-M SRL ȘI RINAX-TVR SRL	25/11/2005	20/10/2010
42044/05	EUROPA-TRUST S.R.L.	24/11/2005	21/10/2010
3792/05	SOBIESKI-CAMERZAN	08/12/2004	28/10/2010
23225/05	CALANCEA ȘI ALȚII	10/06/2005	04/11/2010
33074/04	SAVOCICO	20/07/2004	18/11/2010
12257/06	TOPAL	14/03/2006	18/11/2010
42878/05	SOLARI	09/11/2005	01/12/2010
28973/06	TERENTIEV	13/05/2006	01/12/2010
35840/09	BULGARU	18/06/2009	01/12/2010
36763/06	BIROUL NOTARIAL PRIVAT 'TROFIM PRIGALĂ'	17/08/2006	07/12/2010
22735/07	CORNEA	07/05/2007	21/12/2010
18835/08	SOITU	31/01/2008	11/01/2011
59850/09	STEPULEAC (GHEORGHE)	02/09/2009	11/01/2011
50073/07	RADU	27/10/2007	12/01/2011
44085/08	STRATAN	02/09/2008	14/01/2011
43404/08	GRACIOVA	03/09/2008	14/01/2011
52533/09	INDRICEAN	16/09/2009	14/01/2011
17935/08	ROBULET	26/02/2008	18/01/2011
24042/09	CEREALE FLOR S.A.	22/04/2009	21/01/2011
42572/09	BRANTOM INTERNATIONAL SRL ȘI 2 OTHERS	27/07/2009	21/01/2011
60168/09	CUCOS	06/11/2009	21/01/2011
3159/10	ROSCA	22/12/2009	21/01/2011
65637/10	MITROPOLIA BASARABIEI ȘI PAROHIA 'NASTEREA MAICII DOMNULUI' TELENESTI	19/11/2010	21/01/2011
17989/09	ZAHARIA	00.00.2009	21/01/2011
342/09	MUHIN	27/11/2008	01/02/2011
14092/06	CIORAP	14/02/2006	04/02/2011
29096/06	NORD-UNIVERSAL S.R.L.	24/06/2006	31/03/2011
39804/06	LADY S.R.L.	03/10/2006	31/03/2011
45682/07	BUSINESS - INVESTITII PENTRU TOTI SA ȘI IAMPOLSCHI	18/10/2007	01/04/2011
48027/10	LE BRIDGE CORPORATION LTD SRL	17/08/2010	01/04/2011
47804/07	GUTU	29/10/2007	20/04/2011
15944/11	VASILICIUC	28/02/2011	12/05/2011
844/09	AVTUDOV ȘI ALȚII	-	13/05/2011

38292/08	VOLOC ȘI ALȚII	-	13/05/2011
11353/06	SISANOV	31/01/2005	16/05/2011
5067/08	VIRPROD-LUX SRL	14/12/2007	16/05/2011
26710/08	TONCU	07/05/2008	16/05/2011
32476/09	VIERU	03/07/2009	24/05/2011
46351/08	MELNIC	06/09/2008	27/05/2011
42757/09	PROMO LEX ȘI ALȚII	03/08/2009	27/05/2011
45504/09	DONTRUT SRL	12/08/2009	27/05/2011
54791/10	POVESTCA (II)	13/09/2010	27/05/2011
42565/09	GROSUL	24/07/2009	24/06/2011
35153/10	TV-ZAVTONI I.I.	11/06/2010	24/06/2011
10661/08	KOMMERSANT MOLDOVY (II)	23/01/2008	11/07/2011
54115/09	COMPANII AERIENE	02/10/2009	12/07/2011
55707/09	COMPANII AERIENE	02/10/2009	12/07/2011
55770/09	COMPANII AERIENE	02/10/2009	12/07/2011
28347/08	DMITRIEVA	00.00.2008	13/07/2011
44298/09	THE AMERICAN JEWISH JOINT DISTRIBUTION COMMITTEE	17/08/2009	02/09/2011
8830/09	GLUSENCO	-	13/09/2011
52205/10	NICHIFOR	30/08/2010	19/09/2011
44862/11	PLESCA	07/07/2011	19/09/2011
18589/11	SPINU	24/12/2009	20/09/2011
25555/10	PASCARI	26/04/2010	20/09/2011
42224/11	ERIOMENCO	01/07/2011	24/10/2011
38178/08	POPOVICI (NO. 2)	11/08/2008	07/12/2011
3168/10	MATASARU	07/01/2010	07/12/2011
41971/11	LEBEDINSCHI	23/06/2011	09/12/2011
75448/11	JUGANARU	24/11/2011	12/12/2011
23258/06	CARPALA	15/05/2006	14/12/2011
3473/06	TCACI	04/01/2006	16/12/2011
16463/08	SANDU	19/03/2008	16/12/2011
64075/11	ELITOV	10/07/2011	16/12/2011
34168/11	MUNTEANU	01/06/2011	05/01/2012
41421/07	COPOSCIU	04/09/2007	25/01/2012
22741/06	GAVRILITA	19/05/2006	30/01/2012
24129/11	RADU	15/04/2011	27/02/2012
13274/07	ROMAN	15/03/2007	21/03/2012
50157/06	MANGIR ȘI ALȚII	01/12/2006	20/04/2012
3312/11	COLESNIC	24/12/2010	20/04/2012
56875/11	MANOLI	17/08/2011	20/04/2012
59474/11	BALAKIN ȘI RIMSCHI	16/09/2011	20/04/2012
1649/12	BALAKIN ȘI RIMSCHI	-	20/04/2012
69527/10	VASILCA	11/11/2010	25/04/2012
25614/06	CEBOTAR ȘI TANASOGLO	31/05/2006	01/06/2012
287/07	KENZIE GLOBAL LIMITED LTD	27/12/2006	04/06/2012
17953/08	PARENIUC	11/03/2008	04/06/2012
16031/10	CARACET	03/03/2010	14/06/2012
36157/08	GRAFESCOLO SRL	11/07/2008	05/07/2012

12918/12	ELECTRONSERVICE-NORD S.A.	23/12/2011	05/07/2012
18081/07	COLESNIC	18/04/2007	12/10/2012
12203/08	INVESTPRIVATBANK S.A.	06/03/2008	12/10/2012
29626/09	TABACARU	18/05/2009	12/10/2012
42574/09	GUTU	25/07/2009	12/10/2012
56386/10	ROTARU	10/09/2010	12/10/2012
45506/09	PECOTOX-AIR SRL	10/08/2009	24/10/2012
44745/08	NEAMTU	29/08/2008	31/10/2012
38202/10	LUNCASU	22/06/2010	19/11/2012
42921/10	MOSCALCIUC	15/07/2010	19/11/2012
67581/10	CHIRIAC (1)	16/11/2010	22/11/2012
3246/11	ERHAN	29/12/2010	22/11/2012
10790/11	GRAJDIANU	04/02/2011	22/11/2012
35401/11	CHIRIAC (2)	06/06/2011	22/11/2012
64785/11	REPESCU ȘI REPESCO	30/05/2011	28/11/2012
34181/11	ZAGREBELNII	31/05/2011	28/11/2012
69564/10	VEH	15/11/2010	03/12/2012
43677/09	STEPULEAC SERGIU	12/08/2009	04/12/2012
36716/10	VARTIC	09/06/2010	05/12/2012
47294/07	NACAI	29/10/2007	07/12/2012
32829/08	GRECU	25/03/2008	07/12/2012
28431/08	CONEV	07/05/2008	07/12/2012
55809/08	KARALAR	14/11/2008	07/12/2012
17923/11	PISLARI	02/03/2011	07/12/2012
44744/08	GORGAN	29/08/2008	10/12/2012
45175/08	SARA	29/08/2008	10/12/2012
48841/11	FILIN	25/07/2011	13/12/2012
29732/07	GALAIDA	03/07/2007	07/01/2013
36724/10	COLOBISCO	12/10/2010	07/01/2013
47384/07	ASDAC	19/09/2007	24/01/2013
46372/10	MALANCEA	02/08/2010	24/01/2013
38649/06	SANDU ȘI ALȚII	06/09/2006	24/01/2013
9713/06	SANDU ȘI ALȚII	08/02/2006	24/01/2013
18327/06	SANDU ȘI ALȚII	14/04/2006	24/01/2013
7105/06	SANDU ȘI ALȚII	20/01/2006	24/01/2013
41574/04	SANDU ȘI ALȚII	25/10/2004	24/01/2013
41573/04	SANDU ȘI ALȚII	26/10/2004	24/01/2013
41569/04	SANDU ȘI ALȚII	28/10/2004	24/01/2013
56618/08	BERZAN	22/11/2008	25/01/2013
57468/08	PANTELEICIUC	27/11/2008	25/01/2013
39374/09	DUB	08/07/2009	25/01/2013
8833/10	TOTCHI ȘI ALȚII	29/01/2010	25/01/2013
28171/10	TRETIACOV ȘI ALȚII	30/04/2010	25/01/2013
53918/11	VELESCO	15/08/2011	25/01/2013
62380/11	EFROS	05/10/2011	25/01/2013
65953/11	NAVROTKI	08/10/2011	25/01/2013

21034/05	SANDU ȘI ALȚII	24/05/2005	25/01/2013
69528/10	STOMATHI	13/11/2010	05/02/2013
33694/12	REZANOV	16/05/2013	05/02/2013
769/13	TOCARENCO	12/12/2012	14/02/2013
28573/07	TUDORACHI	24/04/2007	28/02/2013
46182/08	LAZU	10/09/2008	01/03/2013
4457/09	BELCENCOV	06/01/2009	01/03/2013
41654/08	URECHEAN	01/07/2008	04/03/2013
61428/08	URECHEAN	12/11/2008	04/03/2013
11666/13	AGHENIE ȘI ALȚII	19/01/2013	21/03/2013
679/13	VERETCO	10/12/2012	25/03/2013
11735/09	CORNEI	12/02/2009	12/04/2013
35149/10	NEDELCU	14/06/2010	17/05/2013
31747/03	RAVLO	02/07/2003	21/05/2013
18706/10	NIHOLAT	24/03/2010	21/05/2013
32510/09	CAZANBAEV	12/06/2009	22/05/2013
61050/11	MESCEREACOV	19/09/2011	22/05/2013
13463/07	APCOV	26/03/2007	23/05/2013
62578/09	CIOBANU	14/11/2009	23/05/2013
24163/11	CRISTIOGLO	01/04/2011	23/05/2013
33200/11	OKOLISAN	15/04/2011	23/05/2013
8006/08	IOVANOVSKI	23/01/2008	24/05/2013
629/13	LUPACESCU	10/12/2012	24/05/2013
1203/05	SOYMA	28/12/2004	28/05/2013
32528/10	BERBER	05/05/2010	31/05/2013
53603/10	MITU ȘI ALȚII	03/09/2010	31/05/2013
26764/12	ROTARU VICTOR	24/04/2012	10/01/2014
50473/11	PASA	01/08/2011	31/05/2013
69829/11	CIOBANU	25/10/2011	31/05/2013
33708/12	I.P.	21/05/2012	31/05/2013
39553/12	DOROSEVA	12/06/2012	31/05/2013
4771/09	MORARI	12/11/2008	10/06/2013
7170/09	SPRIDONOV	10/01/2009	10/06/2013
47764/09	STADNITCHI	18/06/2009	21/06/2013
46367/10	CEBOTAR	02/08/2010	21/06/2013
76345/11	FIODOROV & CO S.R.L	24/11/2011	21/06/2013
4853/12	POPOVICI (GILCA)	13/01/2012	21/06/2013
22927/09	CODREANU	28/04/2009	26/06/2013
17015/07	LISNIC	04/04/2007	02/07/2013
8141/07	MOCANU ȘI ALȚII	26/01/2007	18/07/2013
26931/09	COROI	11/05/2009	18/07/2013
48747/09	LISNIC NICOLAE & CO	04/06/2009	18/07/2013
33276/12	FLOREA	22/05/2012	18/07/2013
30762/13	IASCININA	14/04/2013	18/07/2013
7232/07	CIORAP	15/11/2008	22/07/2013
2050/07	BARBANT	29/12/2006	06/09/2013
49008/08	IPATE (2)	10/09/2008	06/09/2013

75732/12	GURITANU	16/11/2012	09/09/2013
43242/13	CLIPA	27/05/2013	09/09/2013
18072/07	ZLATIN	26/04/2007	11/09/2013
22775/07	SNEGUR	26/04/2007	11/09/2013
54104/07	FURTUNA	07/12/2007	20/09/2013
37847/13	LARI	26/04/2013	20/09/2013
77029/12	DUMINICA	22/11/2012	24/09/2013
22966/13	STEFUGLO	12/03/2003	15/10/2013
38397/05	DOROGAN	17/10/2005	15/10/2013
28173/10	SILVESTRU	14/05/2010	15/10/2013
63067/12	MUNTEANU	18/09/2012	17/10/2013
65311/09	MORARI	01/12/2009	23/10/2013
42139/12	PISARI	01/07/2012	25/10/2013
13421/06	MORGOCI	23/03/2006	29/10/2013
14896/07	RESELIAN	30/03/2007	29/10/2013
34374/07	SVARCIUC	01/08/2007	30/10/2013
36348/08	CHIRICA	18/07/2008	30/10/2013
11726/09	NICOLSCHI	09/02/2009	31/10/2013
21061/11	PISAROGLU	15/03/2011	20/11/2013

48. O categorie distinctă de cauze pe rol constituie spețele în care Curtea Europeană a rezervat chestiunea aplicării Articolului 41 din Convenție. În astfel de cauze, după o hotărîre dată în ordine contencioasă prin care s-a soluționat fondul și admisibilitate (hotărîre principală), Curtea Europeană consideră că nu poate să se pronunțe asupra întrebării satisfacțiilor echitabile și rezervă în întregime sau parțial această chestiune. Părțile (Guvernul și reclamantul) ulterior sunt invitați să-și prezinte poziția vizavi de o soluție amiabilă ori să se expună în ordinea litigioasă asupra pretențiilor de satisfacție echitabilă (a se vedea pentru detalii § 36 deasupra). Aceste proceduri rezervate, deși atipice, Agentul guvernamental la fel le tratează ca **proceduri pe rol (pendinte)** și le include în Raportul de dare de seamă. De menționat că odată expirate termenii de prezentare a comentariilor (de obicei trei luni după devenirea definitivă a hotărîrii principale) și după o rundă de contra-comentarii și replici între părți, **cazul întră reportat în atenția aceleiași formațiuni judiciare care a pronunțat hotărîrea principală**. Din aceste considerente aceste proceduri sunt expuse separat.

49. În anul 2013 mai sunt pendinte **5 astfel de cauze**. În toate cauzele părțile au prezentat poziția inclusiv în runda de schimb de comentarii și replici.

5 cauze pendinte în PROCEDURA REZERVATĂ

TITLUL CAUZEI	Nr. de înregistrare	Data hotărîrii principale	Data rămîinerii definitive
TUDOR-AUTO S.R.L. ȘI TRIPLU-TUDOR S.R.L.	27888/04	09/12/2008	09/03/2009
EUGENIA ȘI DOINA DUCA	75/07	03/03/2009	03/06/2009
DRAGOSTEA COPIILOR - PETROVSCHI - NAGORNII	25575/08	13/09/2011	13/12/2011
NORMA SRL	38503/08	03/11/2011	03/11/2011
OJOG ȘI ALTII	1988/06	13/12/2011	13/12/2011

50. Deci, din punct de vedere statistic la numărul de 274 de cauze comunicate Guvernului și pendinte în procedura Agentului guvernamental se adaugă aceste 5 cauze. Astfel numărul total de cauze pendinte și comunicate Guvernului constituie **279 de cereri**.

51. În mare parte la cererile indicate mai sus, și Guvernul și reclamantii și-au expus poziție (fie în ordinea contencioasă fie în ordinea amiabilă). Cauzele fiind alocate formațiunilor judiciare sunt

plasate pe listele de examinare a Curții Europene. Data și timpul adoptării soluțiilor nu sunt previzibile și se apreciază în fiecare caz în mod individual, în dependență de categoria cauzei, caracterul încălcărilor pretinse, caracterul prioritar acordat de Curtea Europeană, etapa procesuală, evoluția la nivel național, etc.

52. În următoarele **36 de cauze**, din acele comunicate Guvernului pînă la finele anului 2013, se așteaptă comentarii pentru lunile ianuarie, februarie, martie și mai, anul 2014: *Luncasu, Furtuna, Matasaru, Tretiacov Și Alții, Nedelcu, Zlatin, Snegur, Ipate (2), Lari, Duminica, Doroseva, Panteleiciuc, Ciobanu, Cebotar Și Tanasoglo, Guritanu, Clipa, Barbant, Stefoglo, Silvestru, Dorogan, Munteanu, Furtuna, Duminica, Morgoci, Reselian, Morari, Svarciuc, Nicolschi, Chirica, Pisari, Marianov, Guritanu, Sandu Și Alții, Pisaroglu, Rotaru Victor*. **Numărul acestora va crește odată cu comunicarea altor cauze pe parcursul anului 2014.**

53. În linii generale, pe parcursul anului 2013, oficiul Agentului Guvernamental în sfera de reprezentare a **procesat** prin prezentarea de comentarii, observații, declarații, traduceri, descrierea de evoluții circa **223 de cauze**. Restul comentariilor au fost prezentate în anii precedenți.

Impactul financiar (suma satisfacțiilor echitabile achitate în anul de referință)

54. Din momentul în care unul din criteriile de evaluare a situației cu domeniul de reprezentare a intereselor Guvernului constituie suma satisfacțiilor acordate de Curtea Europeană în spețele împotriva Republicii Moldova, Agentul guvernamental prezintă următoarele date statistice la acest capitol.

55. A se nota de la început, că acordarea de satisfacții echitabile prin obligarea Guvernului la plata compensațiilor bănești reprezintă una din mai multe soluții ale Curții Europene în vederea reparării de prejudicii cauzate reclamanților prin încălcarea Convenției. Deși este unul din elemente, totuși sumele financiare la care a fost obligat Guvernul pe parcursul perioadei de referință nu constituie un criteriu principal de evaluare a situației. În acest sens este necesar de reamintit că obligarea Guvernului la plata banilor cu titlu de satisfacție echitabilă, potrivit Articolului 41 din Convenție, ca o modalitate de sancționare cu caracter internațional, se aplică de Curtea Europeană doar atunci cînd o altă modalitate de remediere a încălcărilor nu este posibilă.

56. Astfel, potrivit dreptului internațional de care se conduce Curtea Europeană, ca principiu de bază a reparației constituie *restitutio in integrum*, care se aplică ca regulă⁵ (a se vedea exemple de reparație prin *restitutio in integrum* în cauzele *Gurov, Dacia S.R.L.* (cu privire la satisfacție echitabilă). Doar în ipoteza în care o altă formă de reparație nu este posibilă instanța de la Strasbourg acordă despăgubiri bănești⁶. În cele din urmă, ca o altă modalitate de reparație Curtea Europeană aplică principiul *shame & blame*, considerînd în anumite cauze excepționale că simpla recunoaștere a încălcării prin sine constituie satisfacție (de ex. *Amihalachioaie* sau *Timpul de Dimineata*).

57. La fel, este necesar de a preciza că la aprecierea impactului financiar pentru anul de referință se utilizează următoarea terminologie:

- a. *Sumele dispuse de Curtea Europeană* – sunt compensații cu titlu de prejudiciu material, moral, costuri și cheltuieli, după caz, calculate în EURO la care Curtea Europeană a obligat Guvernul în perioada de referință.
- b. *Sumele efectiv achitate de Guvern* – reprezintă valoarea indicată în LEI care au fost efectiv puse la dispoziția reclamanților în perioada de referință. A nu se încurca cu valoarea

⁵ ... hotărîre în care Curtea constată o violare impune statului respondent o obligație legală de a pune capăt violării și a repara consecințele acesteia, în așa mod, **încît să restabilească pe cît e posibil situația existentă înainte de violare** (*Former King of Greece și alții c. Greciei*, § 72). În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a **repune reclamantul în situația în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc** (*Prodan*, § 70). Dacă natura încălcării permite *restitutio in integrum* atunci este de obligația Statului de a o asigura. Dacă, pe de o altă parte, legea națională nu permite – sau permite parțial – o reparație a consecințelor încălcării, atunci Articolul 41 din Convenție permite Curții să acorde părții vătămate o asemenea satisfacție care este cea mai apropiată în speță (*Papamichalopoulos and Others; Brumărescu*).

⁶ *ibidem*

- sumelor dispuse de Curtea Europeană în perioada de referință, indicii care nu sunt egali (a se vedea explicații de rigoare mai jos, la § 62 dedesubt)
- c. *Compensații cu titlu de prejudiciu material* – sumele dispuse de Curtea Europeană în perioada de referință cu titlu de compensare a prejudiciului material. De obicei include două sub-categorii – compensații a *prejudiciului material de bază* și *penalități* calculate din imposibilitatea folosirii sumelor de bază
 - d. *Compensații cu titlu de prejudiciu moral* – sumele dispuse de Curtea Europeană în perioada de referință pentru compensarea suferințelor morale cauzate de încălcările Convenției.
 - e. *Compensații cu titlu de costuri și cheltuieli* – sumele dispuse de Curtea Europeană în perioada de referință pentru compensarea cheltuielilor și costurilor judiciare suportate de reclamantii în procedurile în fața Curții Europene și în anumite situații cheltuieli judiciare suportate la nivel național, după caz.
 - f. *Sumele dispuse în temeiul hotărârilor Curții Europene* – reprezintă o categorie distinctă deoarece se dispun de obicei urmare a unei soluții date de Curtea Europeană într-o procedură litigioasă.
 - g. *Sumele dispuse în temeiul deciziilor Curții Europene* – reprezintă o categorie distinctă deoarece se dispun de obicei urmare a unei soluții amiabile între părți, ori a unui angajament financiar unilateral (declarație unilaterală) parafate de Curtea Europeană într-o procedură necontencioasă.

58. De precizat că potrivit Convenției doar o *hotărârie* a Curții Europene, adoptată de o *Cameră* devine definitivă în termen de 3 luni de zile dacă nu a fost solicitată retrimiteră acestora în fața Marelui Cameră, ori la ziua în care părțile s-au manifestat opțiunea de a nu solicita o atare retrimiteră (Articolul 46 din Convenție). Restul *hotărârilor* (adoptate de Comitet sau de Marea Cameră) și *deciziilor* (adoptate de toate formațiunile judiciare) devin definitive la data pronunțării. Există și situații excepționale în situațiile în care o hotărâre a Camerei fiind solicitată să fie retrimisă la Marea Cameră devine definitivă din ziua în care *panelul din cinci judecători* respinge cererea de retrimiteră. Termenul în care un panel din cinci judecători se pronunță asupra cererii de retrimiteră nu este prevăzut de Convenție dar de obicei nu depășește două sau trei luni. În aceste situații termenul de executare se calculează de la acea zi în care cererea de retrimiteră a fost respinsă.

59. În toate cazurile, de obicei termenul de executare a oricărei hotărâri sau decizii se calculează în trei luni de la data rămânerii definitive, dacă hotărârea sau decizia nu dispune altfel.

60. Cu alte cuvinte, există două termene în care plata banilor ipotetic devine scadentă. Primul termen de **6 luni** în situația unei hotărâri a Camerei (3 luni pentru devenire definitivă plus 3 luni de executare) ne-retrimise la Marea Cameră și al doilea termen de **3 luni** în situația celorlalte hotărâri și decizii (de Comitet și de Marea Cameră).

61. În ce privește executarea plăților dispuse prin DECIZII mai sunt necesare două precizări importante. *Primul element* se referă la momentul din care se calculează termenul de 3 luni de plată a acestora. Astfel, potrivit practicii instituite termenul de plată începe să curgă din *momentul notificării* unei decizii în adresa Guvernului, care nu este neapărat echivalent cu *data adoptării și devenirii definitive*. Data notificării se apreciază în fiecare caz individual și constituie ziua recepționării originalului deciziei de oficiul Agentului guvernamental. *Al doilea element* se referă la practica acordării sumelor prin decizii, care de obicei include o *sumă globală* care să acopere toate prejudiciile (materiale, morale, costuri și cheltuieli). În anumite cazuri, în dependență de natură concesiunilor făcute într-o decizie sumele pot fi acordate separat.

62. Respectiv, chiar dacă o hotărâre sau o decizie a fost adoptată în anul de referință (spre exemplu anul 2013) dar executarea acesteia devine scadentă în anul viitor peste 6 sau 3 luni de zile după caz, sumele de bani achitate efectiv pentru astfel de hotărâri și decizii nu se includ în evaluarea pentru perioada de referință când acestea au fost adoptate. Din aceste considerente a apărut necesitatea de a distinge între *Sumele dispuse de Curtea Europeană* și *Sumele efectiv achitate de Guvern*. Distincția este importantă și din alt punct de vedere deoarece Curtea Europeană calculează sumele în unitatea valutară EURO iar echivalentul acestora se achită în valuta națională la rata de schimb valutar la ziua ordonării plăților. Respectiv, și fluctuațiile ratelor

de schimb valutar pot influența quantumul sumelor achitate efectiv și pot justifica diferența de între sumele calculate în Euro și acele în lei.

63. Reieșind din termenii utilizați mai sus și odată explicate elementele cu privire la calcularea corectă se prezintă mai jos următoarele date statistici cu privire la plata satisfacțiilor echitabile:

Sumele DISPUSE prin HOTĂRÎRI în anul 2013

TITLUL CAUZEI	Definitivă la	Prejudiciu Material	Prejudiciu moral	Costuri și cheltuieli
MITROFAN	15/04/2013	-	5,000.00 EUR	1,500.00 EUR
IPATI	05/05/2013	-	9,000.00 EUR	1,500.00 EUR
EDUARD POPA	12/05/2013	Respins	20,000.00 EUR	4,000.00 EUR
IURCU	09/07/2013	-	12,000.00 EUR	1,500.00 EUR
EREMIA AND OTHERS	28/08/2013	-	15,000.00 EUR	2,500.00 EUR
BESLIU	09/07/2013	-	2,000.00 EUR	1,787.50 EUR
B.	16/10/2013	-	15,000.00 EUR	3,000.00 EUR
MUDRIC	16/10/2013	-	15,000.00 EUR	2,150.00 EUR
MIHAIL GOREA	23/10/2013	-	10,000.00 EUR	800.00 EUR
DANALACHI	17/12/2013	-	5,000.00 EUR	-
N.A.	24/12/2013	-	10,000.00 EUR	1,500.00 EUR
SEGHETI	15/01/2014	-	5,000.00 EUR	1,500.00 EUR
TIMUS AND TARUS	15/01/2014	-	50,000.00 EUR	3,000.00 EUR
STRUGARU	22/10/2013	94,969.00 EUR	1,500.00 EUR	500.00 EUR
AGURDINO S.R.L.	29/01/2014	4,400.00 EUR	Inclus în suma prejudiciului material	1,700.00 EUR
FEODOROV	29/01/2014	-	5,000.00 EUR	650.00 EUR
PIETRIS S.A.	03/12/2013	-	-	2,631.00 EUR
CEACHIR TAMARA	10/03/2014	-	8,000.00 EUR	-
LIPCAN	17/12/2013	32,613.00 EUR (supusă rectificării) ⁷	1,500.00 EUR	100.00 EUR

64. Astfel, sumele *dispus* de Curtea Europeană în baza hotărârilor din anul 2013 constituie:

- a. **99369.00 EUR cu titlu de prejudiciu MATERIAL**
- b. **189000.00 EUR cu titlu de prejudiciu MORAL**
- c. **30318.50 EUR cu titlu de COSTURI ȘI CHELTUIELI**

65. În **TOTAL** în anul 2013 Curtea Europeană prin Hotărâri a dispus Guvernului achitarea a **318687.50 EUR**

Sumele DISPUSE prin DECIZII în anul 2013

TITLU CAUZEI	Data adoptării	Temei	Prejudiciu material	Prejudiciu moral	Costuri și cheltuieli	Prejudiciu global
GOSPODINOV	12/02/2013	Reglementare	-	5,500.00 EUR	500.00 EUR	-
USENCO	12/03/2013	Reglementare	-	-	-	20,000.00 EUR
BOGDAN ET CIORAP	14/05/2013	Declarație unilaterală	-	-	-	5,600.00 EUR
URSU	04/06/2013	Declarație unilaterală	-	-	-	1,500.00 EUR
FLOREAN	04/06/2013	Declarație unilaterală	-	-	-	2,500.00 EUR

⁷ În cauza *Lipcan* va fi rectificată partea în ce privește suma dispusă cu titlu de prejudiciu material reieșind din faptul că reclamantul a ridicat suma în temeiul unei hotărâri a Curții Supreme de Justiție. Se vor recalcula doar penalitățile reieșind din imposibilitatea folosirii prejudiciului material de bază în perioada între data încălcării și data adoptării hotărârii Curții Europene. Respectiv pentru a evita dublă incasare și având în vedere faptul că suma dispusă cu titlu de prejudiciu material de bază nu a fost încă executată suma dispusă de Curtea Europeană pe această cauză nu se va include în calculul total pentru anul 2013.

MODRANGA AND OTHERS	04/06/2013	Declarație unilaterală	-	-	-	35,200.00 EUR
BOGDANOVICI	17/09/2013	Declarație unilaterală	-	-	-	4,000.00 EUR
SPERCIUC	17/09/2013	Reglementare	-	-	-	11,700.00 EUR
BANARI	17/09/2013	Reglementare	-	-	-	12,000.00 EUR
LIVADARI	17/09/2013	Reglementare	-	-	-	28,000.00 EUR
ANTOCI	17/09/2013	Declarație unilaterală	-	-	-	4,000.00 EUR
SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE	15/10/2013	Reglementare	-	-	-	-
CHIRIACOV ET FURCULITĂ	12/11/2013	Declarație unilaterală	-	-	-	8,100.00 EUR
UNCU AND OTHERS	26/11/2013	Declarație unilaterală	-	28,800.00 EUR	1,000.00 EUR	-
SCHERLET AND OTHERS	26/11/2013	Declarație unilaterală	-	-	-	10,800.00 EUR
POPOVSCI	03/12/2013	Reglementare	-	-	-	15,000.00 EUR

66. Astfel calculele sumelor dispuse de Curtea Europeană în baza deciziilor relevă că în anul 2013 s-a ordonat plata:

- 0 – cu titlu de prejudiciu MATERIAL**
- 34 300.00 EUR – cu titlu de prejudiciu MORAL**
- 1 500.00 EUR – cu titlu de COSTURI și CHELTUIELI**
- 158 400.00 EUR – cu titlu de compensații GLOBALE** (material, moral, costuri și cheltuieli)

67. În **TOTAL** sumele dispuse prin DECIZII se ridică la **194 200.00 EUR**

68. Deci în **anul 2013** Curtea Europeană a **DISPUS** achitarea în total **512 887.50 EUR.**

69. Înainte de a reflecta sumele *efectiv achitate* pe perioada anului 2013 se reamintește că calculele includ doar hotărârile și deciziile termenele de executare a cărora expiră în perioada de referință (a se vedea pentru explicații în detaliu § 62 deasupra). Deci o bună parte din sume în perioada de referință se achită în baza hotărârilor/deciziilor din anul precedent (2012) iar din anul 2013 rămân achitate doar acele hotărâri/decizii adoptate pînă luna octombrie. Restul hotărârilor/deciziilor adoptate în luna octombrie și după devin executorii, de regulă în anul viitor (2014)

Sumele EFECTIV ACHITATE în baza HOTĂRÎRILOR în anul 2013

TITLUL CAUZEI	Suma globală în lei	Data achitării (potrivit ordinului de plată)	Hotărîrea din
FUSU ARCADIE AND OTHERS	MDL 95 213.33	14/01/2013	2012
SFINX-IMPEX SA	MDL 1 767 249.00	18/03/2013	2012
BANCA INTERNAȚIONALĂ DE INVESTIȚII ȘI DEZVOLTARE MB S.A	MDL 3 143 218.50	25/03/2013	2012
GHIMP AND OTHERS	MDL 1 841 821.93	25/03/2013	2012
G.B. AND R.B.	MDL 231 243.60	14/06/2013	2012
MITROFAN	MDL 105 881.75	11/07/2013	2013
IPATI	MDL 171 483.90	21/06/2013	2013
EDUARD POPA	MDL 391 963.20	21/06/2013	2013
IURCU	MDL 235 071.45	25/09/2013	2013
EREMIA AND OTHERS	MDL 301 246.61	22/11/2013	2013
BESLIU	MDL 65 950.50	25/09/2013	2013

70. Astfel, total în anul 2013 Ministerul Finanțelor a transferat din bugetul de stat pe contul reclamanților, în temeiul HOTĂRÎRILOR o sumă de **8 582 826.94 Lei.**

Sumele EFECTIV ACHITATE în baza DECIZIILOR în anul 2013

Titlul cauzei	Suma globală în lei	Data achitării (potrivit ordinului de plată)	Decizia din
BAGRIN	MDL 49 176.23	04/01/2013	2012
STEPULEAC	MDL 222 086.20	04/01/2013	2012
CARPALA	MDL 69 389.53	22/01/2013	2012
CRACIUNEAC	MDL 241 786.50	12/02/2013	2012
GOSPODINOV	MDL 95 349.01	18/05/2013	2013
USENCO	MDL 330 348.00	14/06/2013	2013
BOGDAN ET CIORAP	MDL 93 699.20	19/07/2013	2013
MODRANGA AND OTHERS	MDL 594 022.16	31/07/2013	2013
URSU	MDL 25 183.95	09/09/2013	2013
FLOREAN	MDL 41 973.25	09/09/2013	2013

71. În temeiul DECIZIILOR în anul 2013 Ministerul Finanțelor a transferat din bugetul de stat pe contul reclamantilor o sumă de **1 763 014.03 Lei**.

72. În **TOTAL în anul 2013** Ministerul finanțelor a achitat **10 345 840.97 Lei** (și decizii și hotărâri)

73. Pentru **anul 2014 urmează a fi executate** în partea achitării sumelor de bani dispuse de Curtea Europeană în anul 2013 suma de **431 100 EUR (debit)** (compusă din 242 900.00 EUR din hotărârile *B., Mudric, Mihail Gorea, Danalachi, N.A., Segheti, Timus și Tarus, Strugaru, Agurdino S.R.L., Feodorov, Pietris S.A., Ceachir Tamara, Lipcan* (cu precizare făcută la nota de subsol 7 deasupra) și din 188 200.00 EUR din deciziile *Bogdanovici, Sperciuc, Banari, Livadari, Antoci, Chiriacov și Furculiță, Uncu și alții, Scherlet și alții, Popovschi*).

Alte forme de remediere dispuse de Curtea Europeană și/sau oferite de Guvern

74. În dependența de natura violărilor constatate, Curtea Europeană poate dispune și alte măsuri speciale de remediere a încălcărilor ale Convenției, ca o realizare a principiului *restitutio in integrum* (a se vedea pentru detalii § 56 deasupra) altele decât plata satisfacțiilor echitabile. Aceste măsuri speciale de remediere pot fi redeschiderea de proceduri naționale (*Popovici, Levința, Vetrenco*), eliberarea reclamantului deținut (*Assanidze v. Georgia, Ilascu si altii, Ivanțoc și alții*), reexaminarea cazului penal de un alt tribunal (*Gençel c. Turciei*), restituirea titlului de proprietate (*Gladysheva c. Rusiei*), re-numirea în funcție publică a reclamantului (*Volkov c. Ucrainei*), etc.

75. Pe parcursul **anului 2013**, Curtea Europeană în hotărârile sale **nu a dispus Guvernului alte măsuri speciale de remediere**.

76. În acest sens **a nu se încurca măsurile speciale dispuse direct** de Curtea Europeană cu *obligația* de redeschidere a procedurilor sau *oferirea altor forme de remediere* fie (i) *ca un angajament al Guvernului* asumat printr-o reglementare amiabilă parafată printr-o decizie a Curții Europene fie măsuri (ii) care *decurg indirect* din obligația Guvernului potrivit Articolului 46 din Convenție, chiar dacă Curtea Europeană expres nu obligă la acest lucru. În acest din urmă sens se notează că modalitatea de executare, în special, a hotărârilor Curții Europene, dacă instanța europeană nu obligă direct, reprezintă o chestiune de marjă de apreciere și nu de oportunitate. Cu alte cuvinte, Guvernul are posibilitatea să-și aleagă căile proprii de executare a unor măsuri care izvorăsc din hotărârile Curții Europene, însă executarea lor nu poate să fie o chestiune de oportunitate. În anumite situații, standardele interpretării articolului 46 din Convenție impun Guvernelor-respondente obligații de diligență sau obligații de rezultat, în dependență de natura încălcărilor și a constărilor Curții Europene⁸. Aceste obligații ale Guvernului, *izvorâte indirect* sau

⁸ A se vedea pentru detalii [Recomandarea Nr. R \(2000\) 2 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la re-examinarea sau redeschiderea unor anumite cazuri la nivel național ca urmare a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor omului](#) (adoptată la cea de a 694-a Reuniune a Comitetului de Miniștri din 19 ianuarie 2000)

la care *Guvernul s-a angajat*, reprezintă chestiuni ce țin de domeniu de executare și se vor aborda mai jos la capitolul respectiv al prezentului Raport.

77. **În anul 2013**, printre alte *măsuri speciale de remediere*, în afara plăților bănești, pe care **Guvernul le-a oferit** cu titlu de reparație se menționează o serie de decizii ale Curții Europene prin care cauzele s-au radiat de pe rol fie potrivit unor *angajamente speciale asumate prin acorduri de reglementare* fie prin *oferirea altor forme de remediere* (de obicei pe cale judiciară) și repararea situației reclamanților fără necesitatea adoptării unei soluții din partea Curții Europene. Se notează următoarele decizii:

**Lista deciziilor prin care situația a fost REPARATĂ prin intervenția Guvernului
(3 decizii 3 cereri)**

Titlul cauzei	Nr. de înregistrare	Data adoptării
APOSTOLACHI	32481/09	17/09/2013
DIONYSOS MERENI AND OTHERS	13420/06	03/12/2013
SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE	13420/06	15/10/2013

78. În legătură cu aceste trei cazuri se notează că remedierea încălcărilor în primele două a avut loc prin intervenția Curții Supreme de Justiție, iar în a treia cauză a avut loc o restaurare situației printr-o soluție amiabilă. O realizare a Guvernului în acest sens se menționează cauza *Societatea Română de Televiziune*, reglementarea căreia a fost rezultatul unor negocieri și o performanță a diplomației moldo-române, alături de autorități de resort (în special Consiliului Coordonator al Audiovizualului, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și Î.S.”Radiocomunicații”) în găsirea unei soluții agreabile. Cauza nu a implicat compensații financiare.

Inadmisibilități în spețele comunicate Guvernului (cauze câștigate)

79. O decizie de inadmisibilitate poate fi adoptată de orice formațiune judiciară la Curtea Europeană. Totuși, din numărul total de decizii de inadmisibilitate (**3143 de cereri** a se vedea pentru detalii § 38 deasupra) adoptate în anul 2013, cele mai relevante sunt acele decizii în cauzele comunicate Guvernului și procesate de Comitete sau Camere, exepțînd judecătorul-unic cînd cererea se declară vădit inadmisibilă și nu ajunge la cunoștința Guvernului.

80. Aceste decizii de inadmisibilitate, în spețele unde Guvernul a prezentat comentarii, reprezintă o valoare pentru jurisprudența Curții Europene dar și se consideră o formă de performanță procedurală a oficiului Agentului guvernamental. Cu alte cuvinte aceste decizii reprezintă o formă de câștig a procesului la Curtea Europeană de către Guvern.

81. Lista acestor decizii este următoarea:

**Lista deciziilor de INADMISIBILITATE
(9 decizii - 10 cereri)**

Titlu cauzei	Nr. De înregistrare	Data adoptării	Temei de inadmisibilitate
A.G.	13119/08	19/03/2013	Vădit nefondată
CUPRIANOV	34115/09	26/03/2013	Neequizare și vădit nefondată
GUSAR	37204/02	30/04/2013	Tardivă
SARUPICI, GANEA AND GHERSCOVICI	37187/03, 18577/08	11/06/2013	Neequizare
ARABADJI	25620/06	17/09/2013	Neequizare
ZIMINOV	50977/10	01/10/2013	Vădit nefondată
TRIFAUTAN	51427/09	12/11/2013	Lipsa statutului de victimă
DRUJCO	15974/07	12/11/2013	Vădit nefondată
BLIC	8738/07	03/12/2013	Lipsa statutului de victimă

Alte decizii de radiere pe motive procedurale

82. O categorie specială constituie decizii de radiere a cererilor urmare a redresării situației reclamantului (fără intervenția Guvernului) și radierea atunci când reclamantul nu mai susține cererea sa la Curtea Europeană (cu alte cuvinte nu mai participă în proces). Aceste decizii tot pot fi calificate ca o formă de câștig, deși unul pe motive de procedură.

83. Astfel, în anul 2013 **nu au fost** decizii de **radiere** pe temeiul de **redresare** fără intervenția Guvernului.

84. Totuși, în anul 2013 au fost adoptate următoarele decizii de radiere pe motive procedurale:

**Lista deciziilor de RADIERE din LIPSA INTERESULUI reclamantului
(11 decizii - 12 cereri)**

<u>Titlul cauzei</u>	Nr de înregistrare	Data adoptării
CRISTEA	30759/08	12/03/2013
LEONOVA	52536/09	04/06/2013
IPATI AND TIUVILDINA	51411/09, 64677/10	04/06/2013
SALCIENI S.R.L.	25850/12	18/06/2013
CODRUL SRL	1556/10	18/06/2013
RED NORD-VEST S.A.	2946/07	18/06/2013
COROTCHI	50166/06	17/09/2013
BARANOV	20935/05	17/09/2013
CUCOS	60168/09	17/09/2013
COLESNIC	3312/11	01/10/2013
ZMUNCILA	8197/09	22/10/2013

Intervenții în procese judiciare naționale cu solicitare de adoptare a măsurilor de remediere (amicus curae)

85. La acest capitol se menționează posibilitatea intervenției Agentului guvernamental cu solicitare de redeschidere de proceduri, în special acele civile, și casarea hotărârilor instanțelor judecătorești cu remedierea pretinselor încălcări. În special se face referință la mecanismul oferit de Codul de procedură civilă și remedierea oferită de Curtea Supremă de Justiție, în locul Curții Europene. Pentru o astfel de procedură este necesară o inițiere a reglementării amiabile și aprecierea posibilității de redeschidere, dacă o reparație poate fi acordată prin această cale. Curtea Supremă de Justiție în aceste situații este invitată să ia locul Curții Europene și să se pronunțe asupra fondului încălcărilor pretinse de reclamanți la Curtea Europeană și să acorde satisfacție echitabilă sau o altă formă de remediere specială după caz. Dacă se întâmplă așa, Curtea Europeană, după terminarea procedurilor redeschise, parafează această remediere și radiază cererea de pe rol considerând situația reclamantului ca redresată.

86. Având în vedere natura astfel de proceduri, care se fac doar în contextul unor reglementări amiabile și care conțin prin definiție elemente de confidențialitate, pînă la soluționarea lor finală, lista acestora **nu poate fi făcută publică**.

87. Se raportează doar numărul procedurilor inițiate de Agentul guvernamental pe parcursul anului 2013 menite să remedieze situații de pretinse încălcări, care constituie **5 cereri**.

88. **În circa 20 de cauze** Agentul guvernamental a inițiat proceduri de reglementare amiabilă oferind alte forme de remediere. Clauzele reglementărilor se negociază.

ANALIZA NATURII ÎNCĂLCĂRILORHotărâri

89. Cu privire la **analiza naturii încălcărilor** constatate în anul 2013, se menționează că într-adevăr în premieră pentru Republica Moldova, Curtea Europeană a marcat existența problemelor de implementare a legislației în partea **combaterii violenței domestice** (trei cauze *Eremia, B. și*

Mudric). Evenimentele în această categorie de cauze s-au petrecut în perioada anilor începând cu 2008 (cauza B.), 2009 (cauza *Mudric*) și 2010 (cauza *Eremia*), și în principal Curtea Europeană a notat că deși cadrul normativ oferit pentru protecția victimelor violențelor domestice în Republica Moldova este compatibil, implementarea acestuia în practică este deficentă. Această se datorează cât a factorilor de natură administrativă, în special lipsei de cooperare între autorități și lipsa unei abordări în ansamblu a problemelor, așa și datorită persistenței unei mentalități de tolerare a acestor tratamente violente din partea societății și parțial din partea unor reprezentanți a autorităților. Cazurile de violență domestică împotriva republicii Moldova reprezintă unele din cazuri-cheie care au intrat în vizorul Consiliului Europei și vor fi tratate pe parcursul anului 2014 prin adoptarea de măsuri menite să prevină astfel de încălcări.

90. Printre alte încălcări marcante, constatate în anul 2013, se menționează problema **utilizării abuzive a forței din partea colaboratorilor de poliție** care a condus la moartea unei persoane (*Timuș și Țăruș*) însoțită de o investigație deficentă (evenimente începând cu aprilie anului 2009 și terminându-se în anul 2010). În cauza *Eduard Popa*, deși au avut loc anumite pretenții din partea reclamantului cu privire la maltratarea din partea poliției și lăsarea acestuia în primejdie, în rezultat reclamantul rămânând invalid. Curtea Europeană **nu a confirmat și nici nu a infirmat aceste suspiciuni de maltratare**. În schimb Curtea Europeană a notat că durata și unele din omisiuni ale autorităților de investigare (procuratura în speță) nu au permis instanței să se convingă au avut ori nu loc evenimentele așa cum le descrie reclamantul în plîngerea sa. Respectiv această **omisiune de natură exclusiv procedurală** este o încălcare a Convenției, ceea ce nu înseamnă neapărat că versiunea reclamantului este una adevărată (timpul vizat al evenimentelor este începând cu noiembrie anului 2005 și terminându-se cu anul 2007).

91. Alte două cauze notabile sunt speța *N.A.* cu privire la investigația unui viol în grup a minorei (evenimente din 1997 cu durata investigării și judecării cauzei pînă în anul 2006) și cauza *Ceachir Tamara* care vizează o problemă similară de **investigare ineficientă** a unui conflict între reclamanta și o persoană din piață (evenimente între 2000 cu durata investigației pînă la 2005). În ambele situații statul nu a fost direct implicat în cauzarea de prejudiciu reclamantelor dar nu a reușit să investigheze incidentele la modul convenit.

92. Restul cauzelor reprezintă niște încălcări cu un caracter repetat, asupra cărora Curtea Europeană s-a expus anterior prin hotărârile sale împotriva Moldovei. Acestea sunt detenția în **condiții inumane** (*Mitrofan, Ipate, Segheti*), omisiunea de a legaliza detenția persoanei (*Danalachi*), **erori judecătorești** exprimate prin revizuirea unor hotărâri judiciare definitive (*Beșliu, Strugaru, Pietriș SA și Lipcan*), **rele tratamente după așa-numite ”evenimente din aprilie 2009”** (*Iurcu*), **rele tratamente rezultate din abuz de forță** din partea poliției (*Fiodorov, Mihail Gorea*) toate însoțite de o **investigație ineficientă**.

93. În mediu, toate evenimentele vizate în hotărârile Curții Europene din anul 2013 au vizat perioada de timp între 2007-2010, cu excepția cazului *N.A.* (anii 1997-2007).

Decizii

94. În 16 cazuri (decizii de radiere) **Guvernul a recunoscut încălcările** pretinse de reclamați și a **oferit după caz o remediere sau compensații bănești**. Natura încălcărilor recunoscute în aceste cauze vizează:

- compensații insuficiente pentru detenție ilegală (*Gospodinov*),
- rele-tratamente în custodia poliției (*Usenco, Sperciuc*), inclusiv
- rele tratamente după așa-numite ”evenimente din aprilie 2009” (*Banari, Popovschi*)
- impunitatea (*Livadari*)
- deținerea în condiții inumane (*Bogdanovici*)
- necitarea în proces contravențional (*Ursu*)
- încălcarea principiului securității raporturilor juridice (*Florea*)
- neexecutarea hotărârilor judecătorești cu privire la acordarea de spații locative de autoritățile locale (*Bogdan et Ciorap, Modranga and others, Antoci, Chiriacov et Furculiță, Uncu and others, Scherlet and others*) adoptate în procedura post-pilot

- restricționarea difuzării unui post de televiziune (*Societatea Română de Televiziune*)

95. În mediu, toate evenimentele vizate în deciziile Curții Europene din anul 2013 au vizat perioada de timp între 2005-2009, și cazuri izolate din 2010 (*Banari, Popovschi*).

Cauze comunicate

96. Din momentul în care cauzele comunicate Guvernului pe parcursul perioadei de referință permit o apreciere a problemelor ridicate prin cererile adresate la Curtea Europeană împotriva Republicii Moldova, este oportună și o analiză succintă a încălcărilor pretinse de reclamanți. Totodată, este necesar de menționat că încălcările pretinse în cauzele comunicate Guvernului nu trebuie echivalate cu încălcările Convenției. Deopotrivă o cauză comunicată poate să se finalizeze în cele din urmă cu o soluție de respingere a cererii, declararea acestora ca inadmisibilă ori constatarea încălcării fie neîncălcării a Convenției. Din această cauză, la analiza cauzelor comunicate, oficiul Agentului guvernamental utilizează termenul de *încălcări pretinse*.

97. Respectiv, o singură concluzie poate deriva din analiza cauzelor comunicate și anume **tendința și natura încălcărilor care se pretind** de reclamanți la Curtea Europeană.

98. Astfel, din punct de vedere statistic problemele comunicate Guvernului în anul 2013 cu care s-au adresat reclamanții și care au intrat în atenția Curții Europene relevă existența unor cazuri izolate sau relativ noi pentru jurisprudența în spețele Republicii Moldova și care nu relevă o tendință crescândă ori anumite probleme structurale. Printre acestea se notează:

- problemele accesului la justiție din cauza imunității prezidențiale (*Urecheanu 2 și 3*)
- compensarea insuficientă pentru ilegalitatea detenției (*Tudorachi*) - caz repetitiv dar izolat
- refuzul judiciar de autorizare a scoaterii copilului din țară de un părinte (*Barbant*)
- investigarea cazului de deces în instituția psihiatrică (*Nicolschi*)
- investigarea accidentului rutier rezultat în decesul victimei (*Ciobanu*)
- privare de proprietate impusă printr-o sarcină excesivă probatorie (*Lisnic Nicolae & Co*)
- *non bis in idem* în materia fiscală (*Stadnitchi*)
- provocare în materia penală (*Morari*)
- exproprieri pentru utilitate publică și insuficiența compensațiilor (*Mocanu și alții*)
- pretinsă omisiune judiciară de interpretare a termenelor de prescripție în acțiunea de partaj (*Coroi*)
- echitatea și pretinsul caracter arbitrar al procedurilor judiciare de partaj, inclusiv inconsistența interpretării coerente a termenelor de proprietate în devălmășie (*Cornei*)
- pretinsa restricție de prelungire a pașaportului străin (*Clipa*)
- bună administrare a justiției (*Gurițanu*)
- rele tratamente aplicate de un co-deținut și investigația acestora (*Chirica*)
- refuzul judiciar de acordare a compensațiilor în materia proprietății intelectuale (*AsDAC*)
- lipsa asistenței medicale la cerere în condițiile detenției penale (*Veretco, Iaschinina*)
- problemele interpretării ultra-active a normelor legale de acordare a plăților sociale (*Furtună*)
- interpretarea și aplicarea partajului la proprietatea în devălmășie a soților (*Reselian*)
- neexaminarea probelor în apel (*Lari*)
- investigarea incidentului de înec a unui copil în străinătate (*Ciobanu*)
- comutarea termenului de cercetare la fața locului în termenul de reținere (*Malancea*)
- motivarea sentințelor penale (*Belcencov*)

99. În aceeași ordine de idei, se notează următoarele probleme ridicate prin cazuri comunicate care relevă probleme repetitive și reflectă o anumită tendință în ansamblu:

- condiții inumane de detenție (9 cauze)
- arest penal nemotivat sau motivat în modul corespunzător (3 cauze)
- investigația ineficientă a maltratărilor din partea unor persoane necunoscute (1 cauză)
- rele tratamente în locuri de detenție (1 cauză)
- rele tratamente în custodia poliției și investigația ineficientă (13 cauze)
- impunitatea (1 cauză)

- insuficiența compensațiilor pentru condiții inumane de detenție (1 cauză)
- investigații durabile a suidelor (2 cauze)
- securitatea raporturilor juridice în materia civilă (4 cauze)
- neexecutare hotărârilor judecătorești cu privire la acordare a spațiilor locative în procedura post-pilot (3 cauze)
- investigații violurilor (2 cazuri)
- problemele respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană (19 cauze)
- aresturi penale nejustificate sau în lipsa unor suspiciuni rezonabile (3 cazuri)

EXECUTARE

Considerațiuni preliminare

100. Odată adoptată hotărârile Curții Europene prin care se constată cel puțin o încălcare a Convenției, fie la acceptarea printr-o decizie a unei reglementări amiabile la care a ajuns Guvernul cu reclamantul, după devenirea acestora definitive, Comitetul de Miniștri a Consiliului Europei devine competent, în temeiul articolului 46 din Convenție, să supravegheze executarea acestora.

101. Executarea hotărârilor și deciziilor Curții Europene, presupune obligația incontestabilă a Guvernului de adoptare a **măsurilor cu caracter individual** de remediere a încălcărilor și implementare a **măsurilor cu caracter general** menite să prevină încălcări similare.

102. Măsuri cu caracter individual presupun după caz fie achitarea compensațiilor ori redeschiderea de proceduri și repararea erorilor judiciare ori de investigații, înlăturarea impunității sau executarea unor măsuri și instrucțiuni speciale dispuse de Curtea Europeană în cazuri izolate (eliberarea persoanelor deținute ilegal, restituirea titlurilor de proprietate, reexaminarea cazurilor penale, chiar și recalcularea sentințelor penale (spre ex. *Del Rio Prada c. Spaniei*) a se vedea pentru detalii § 74 deasupra). Cu alte cuvinte executarea măsurilor cu caracter individual include măsuri de remediere și/sau plata compensațiilor bănești, care rezultă din hotărârea Curții Europene sau acele asumate prin acordul de reglementare amiabilă ori prin declarație unilaterală acceptate prin decizia Curții Europene. Măsurile cu caracter individual pot include redeschiderea ori inițierea de proceduri, adoptarea, casarea sau anularea hotărârilor judecătorești sau a ordonanțelor procurorului, sau a actelor administrative cu caracter individual, plata compensațiilor și alte măsuri.

103. Executarea măsurilor cu caracter general are scopul preîntâmpinării viitoarelor încălcări ale Convenției, înlăturarea problemelor sistemice identificate prin hotărârile Curții Europene a și care impun necesitatea adoptării sau modificării actelor normative, documentelor de politici, instituirea sau schimbarea de practici, instruire și alte măsuri relevante.

104. Odată înregistrate în procedura Comitetului de Miniștri cauzele se clasifică în grupuri, sau după caz se examinează separat dacă sunt considerate izolate. Comitetul de Miniștri, la rândul său aplică două forme de supraveghere (i) într-o **procedură avansată** care implică o mai mare atenție din partea Comitetului de Miniștri sau (ii) într-o **procedură standard** unde se notează progresele și statele-respondente au o largă marjă de apreciere în modul de implementare.

105. Comitetul de Miniștri adoptă **rezoluții finale** de încetare a supravegherii dacă consideră că statul s-a executat obligațiile potrivit articolului 46 din Convenție, sau **decizii preliminare** cu recomandări și notarea progreselor în executare. În situații excepționale când lipsește un progres în executare sau există o tendință vădită de neconformare cu instrucțiunile Curții Europene, Comitetul de Miniștri adoptă **rezoluții interimare** (aplicând principiul *shame & blame*). Sancțiuni pentru neconformarea cu hotărârile Curții Europene ipotetic s-ar putea aplica doar în cazuri extrem de excepționale și pot evolua în *proceduri punitive*⁹ care pot conduce și la suspendarea calității de membru a Consiliului Europei sau excluderea¹⁰.

⁹ Articolul 11 din [Regulile Comitetului de Miniștri cu privire la supraveghere executării hotărârilor Curții Europene și a termenelor acordurilor de reglementare](#) adoptate la 10 Mai 2006 la a cea de 964-a Reuniune a Comitetului de Miniștri

¹⁰ Articolele 3, 8 din [Statutul Consiliului Europei](#)

DATE STATISTICE

Dinamica în anii precedenți (2011 și 2012)

106. Comitetul de Miniștri a adoptat **3 decizii** în **2011** în speța *Olaru și alții*, clasificată în procedura avansată de monitorizare, încurajând autoritățile naționale să intensifice eforturile în vederea soluționării problemelor semnalate de Curtea Europeană (epicentrul discuțiilor la CM-DH). La sfârșitul anului 2011, pe agenda CM-DH au fost înregistrate 56 de cauze/grupuri de cauze aflate la monitorizare. În lista Rezoluțiilor finale adoptate în 2011 se menționează: *Episcopia de Edineț și Briceni, Leagun, Munteanu, Străisteanu, Bordeianu*.

107. Pe parcursul anului **2012** CM-DH a decis clasificarea în **procedură avansată** a următoarelor cauze: *Levinta Nr.2, Feraru, Arseniev, Hadji, Buzilo, Brega și alții, Taraburca, Pascari, Haritonov, Cristina Boicenco, Burea și alții, Mistreanu, Norma S.R.L., Stog și alții, Vartic și alții, Culev și Genderdoc-M*. În **procedură standard** au fost clasificate cauzele: *Jomiru și Crețu din grupul de cauze Popov Nr. 2, Asito Nr. 2, Gorobeț, Fomin, Rassohin, Bercut SRL, Pîrnău și alții, Agurdino S.R.L., Cojocar, Dragostea copiilor-Petrovski-Nagornîi, Ojog și alții, Avram și alții, Dan, I.G., Plotnicova, Ghirea și Sochichiu*. Au fost adoptate **9 Rezoluții finale**, în cauzele *Popa, Jestcov, Tănase, Dimitrov, Fusu, Gabura, Laguta, Mereuță, Tisar Invest SRL*.

Anul 2013

108. În **2013** s-a luat decizia de a clasifica în **procedură standard** cauzele: *Fusu Arcadie și alții, G.B. și R.B., Banca Internațională de Investiții și Dezvoltare MB S.A., Sfinx-Impex S.A., Bogdan și Ciorap, Beșliu*. În **procedură avansată**: *Ghimp și alții, Ciorap nr. 3, Constantin Modarca, Gasanov, Struc, Eduard Popa, Ipati, Mitrofan, Eremia, B., Mudric, Iurcu*.

109. Lista celor **21 de Rezoluții finale** include:

Lista cauzelor radiate de pe rol CM-DH (21 de cauze)

Reuniunea CM DH 5-7 martie 2013

Titlul și nr.	Data adoptării
DEMCENCO, Nr 21274/05	13/03/2012
PADURET, Nr 23003/05	04/01/2012
GRINTEVICI, Nr 10830/06	22/11/2011
GHEORGHITA, Nr 41836/06	25/01/2011
DONCIU, Nr 488/07	11/10/2011
GHETAN, Nr 7170/07	06/09/2011
PECIUL, Nr 15279/07	07/09/2010
COJOCARU, Nr 16128/07	07/09/2010
SAVCENCO, Nr 16999/07	06/09/2011
NACU, Nr 42374/07	02/11/2010
TRICOLICI, Nr 26810/08	06/09/2011

JUBIRCA, Nr 54255/08	21/02/2012
CUSNIR, Nr 52157/10	29/05/2012
POVESTCA, Nr 12765/04	04/09/2012

Reuniunea CM DH 4-6 iunie 2013

CALANCEA, Nr 50425/11	10/07/2012
LEVINTA, Nr 5116/08	10/07/2012
LAZAR, Nr 2156/08	11/09/2012

Reuniunea CM din 06 noiembrie 2013

CARPALA Nr. 23258/06	16/10/2012
CRACIUNEAC Nr. 77407/11	06/11/2012
GOSPODINOV Nr. 17934/08	12/02/2013
UȘENCO Nr. 24359/12	12/03/2013

ANALIZA

110. Rezultate bune în 2013 sunt remarcate în partea ce vizează radierea cauzelor Republicii Moldova de pe agenda Comitetului de Miniștri. Dacă în 2011 s-a reușit adoptarea rezoluțiilor finale de încetare a supravegherii executării pe **5 cauze** îndreptate împotriva Republicii Moldova și majorată cu 45% în 2012 (9 Rezoluții finale de încetare), situația s-a îmbunătățit considerabil în 2013 cu adoptarea a 21 rezoluții finale. Acest progres se datorează consolidării dialogului cu toți actorii naționali implicați în procesul de executare și Secretariatul CM-EXEC, armonizării legislației naționale, responsabilizării oficialilor Republicii Moldova, dar și aprobării, în martie 2013, a deciziei de a include rezoluțiile finale pe agendele reuniunilor ordinare ale Comitetului de Miniștri (prin comparație cu ședințele plenare cu privire la drepturile omului a Comitetului de Miniștri (CM-DH))

111. Cât privesc **subiectele prioritare** pe agenda CM-DH în 2013, se menționează clasificarea cauzelor *Ilașcu și alții și Ivanțoc și alții* în **procedura standard** de monitorizare, în spirit de compromis și promovarea amendamentelor pe proiectul Rezoluției finale de încetare a supravegherii acestor 2 spețe, elaborate și propuse de Secretariat; clasificarea cauzei *Catan și alții* (se precizează că Republica Moldova a fost găsită în neviolare de Curtea Europeană) în **procedura avansată** de supraveghere și propunerile de lansare a dezbaterilor pe ambele subiecte la reuniunea CM-DH din martie 2014; examinarea preliminară a cauzelor *Taraburca* și a Grupului de cauze *Becciev, Ciorap și Paladi* privind condițiile de detenție. Cu referire la ultimul grup de cauze, se accentuează contribuția valoroasă a *Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului* în materia detenției preventive și a căilor de atac vizând ameliorarea condițiilor de detenție, Republica Moldova fiind în lista statelor beneficiare.

Lista cauzelor/grupuri de cauze pendinte pe rolul Comitetului de Miniștri*Violări în materia penală*

Grupuri	Nr. cererii	Titlul cauzei (marcate sunt cazuri cheie care formează Grupul)	Data	Definitivă
AVANSATĂ	32520/09	Ghimp and others	30/10/2012	30/01/2013
AVANSATĂ	17008/07	Eduard Popa	12/02/2013	12/05/2013

Raportul anual al Agentului Governamental pentru anul 2013

STANDARTĂ	24034/07	Anuşca	18/05/2010	18/08/2010
	12219/05	Iorga	23/03/2010	23/06/2010
STANDARTĂ	23401/04	Railean	05/01/2010	28/06/2010
AVANSATĂ	18944/02	Corsacov	04/04/2006	04/07/2006
	6888/03	Pruneanu	16/01/2007	23/05/2007
	29089/06	Colibaba	23/10/2007	23/01/2008
	12544/08	Breabin	07/04/2009	07/07/2009
	7045/08	Gurgurov	16/06/2009	16/09/2009, rectificată la 17/06/2009
	28653/05	Buzilov	23/06/2009	23/09/2009
	41704/02	Roşca Valeriu and Roşca Nicolae	20/10/2009	20/01/2010
	33134/03	Pădureţ	05/01/2010	05/04/2010
	35208/06	Parnov	13/07/2010	13/10/2010
	29772/05	Popa	21/09/2010	21/12/2010
	38281/08	Mătăsaru and Savitchi	02/11/2010	02/02/2011
	27763/05	Lipencov	25/01/2011	25/04/2011
	42973/05	Bisir and Tulus	17/05/2011	17/08/2011
	53710/09	Pascari	20/12/2011	20/03/2012
	52643/07	Buzilo	21/02/2012	21/05/2012
	32520/09	Ghimp and others	30/10/2012	30/01/2013
	40131/09	Struc	04/12/2012	04/03/2013
	39441/09	Gasarov	18/12/2012	18/03/2013
	55408/07	İpati	05/02/2013	05/05/2013
	17008/07	Eduard Popa	12/02/2013	12/05/2013
<i>Clone</i>	41088/05	Boicenco	11/07/2006 10/06/2008	+ 11/10/2006 10/09/2008 +
	8207/06	Stepuleac	06/11/2007	06/02/2008
	17332/03	Levinta	16/12/2008	16/03/2009
	47203/06	I.D.	30/11/2010	30/04/2011
	33759/10	Iurcu	09/04/2013	09/07/2013
AVANSATĂ	18919/10	Taraburca	06/12/2011	06/03/2012
	33759/10	Iurcu	09/04/2013	09/07/2013
STANDARTĂ	2638/05	Roşca Petru	06/10/2009	06/01/2010
	81/04	Victor Savitchi	17/06/2008	17/09/2008
	28698/09	Sochichiu	15/05/2012	15/08/2012
	6343/11	Gorea	23/07/2013	23/10/2013
AVANSATĂ	17332/03	Levinta	16/12/2008	16/03/2009
STANDARTĂ	53519/07	I.G.	15/05/2012	15/08/2012
AVANSATĂ	3564/11	Eremia and others	28/05/2013	28/08/2013
	61382/09	B.	16/07/2013	16/10/2013
	74839/10	Mudric	16/07/2013	16/10/2013
STANDARTĂ	30951/10	Gorobet	11/11/2011	11/02/2012
<i>Clone</i>	41578/05	David	27/11/2007	27/02/2008
AVANSATĂ	9190/03	Becciev	04/10/2005	04/01/2006
	7101/06	Malai	13/11/2008	13/02/2009
	7481/06	Ciorap (no. 2)	20/07/2010	20/10/2010
<i>Clone</i>	8207/06	Stepuleac	06/11/2007	06/02/2008
	289/04+	Popovici	27/11/2007	02/06/2008
	17332/03	Levinta	16/12/2008	16/03/2009
	4834/06	Straisteanu and others	07/04/2009	07/07/2009
	41704/02	Roşca Valeriu and Roşca Nicolae	20/10/2009	20/01/2010
	25464/05	Gavrilovici	15/12/2009	15/03/2010
	52100/08	Brega	20/04/2010	20/07/2010
	27763/05	Lipencov	25/01/2011	25/04/2011
	55792/08	Feraru	24/01/2012	24/04/2012
AVANSATĂ	12066/02	Ciorap	19/06/2007	19/09/2007
	53487/99	Meriakri	01/03/2005	06/07/2005
	35207/03	Ostrovar	13/09/2005	15/02/2006
	30649/05	Holomiov	07/11/2006	07/02/2007
	8721/05+	Istratii and others	27/03/2007	27/06/2007
	47203/06	I.D.	30/11/2010	30/04/2011
	51216/06	Rotaru	15/02/2011	15/05/2011
	15868/07	Haritonov	05/07/2011	05/10/2011
	32844/07	Hadji	14/02/2012	14/05/2012
	10614/06+	Arseniev	20/03/2012	20/06/2012
	60179/09	Culev	17/04/2012	17/07/2012
	37829/08	Constantin Modarca	13/11/2012	13/02/2013
	32896/07	Ciorap (no. 3)	04/12/2012	04/03/2013
	50054/07	Mitrofan	15/01/2013	15/04/2013
<i>Clone</i>	3456/05	Şarban	04/10/2005	04/01/2006
	14437/05	Modarca	10/05/2007	10/08/2007
	10809/06	Ţurcan	27/11/2007	27/02/2008
	4834/06	Straisteanu and others	07/04/2009	07/07/2009
	7481/06	Ciorap (no. 2)	20/07/2010	20/10/2010
	38623/05	Plotnicova	15/05/2012	15/08/2012

Raportul anual al Agentului Governamental pentru anul 2013

	55408/07	Ipati	05/02/2013	05/05/2013
AVANSATĂ	39806/05	Paladi	10/03/2009 (GC)	
	38055/06	Oprea	21/12/2010	21/03/2011
<i>Clone</i>	41088/05	Boicenco	11/07/2006 + of 10/06/2008	11/10/2006 + on 10/09/2008
AVANSATĂ	3456/05	Șarban	04/10/2005	04/01/2006
	23393/05	Castraveț	13/03/2007	13/06/2007
	14437/05	Modârcă	10/05/2007	10/08/2007
	21984/05	Gorea	17/07/2007	17/10/2007
	39835/05	Țurcan and Țurcan	23/10/2007	23/01/2008
	35324/04	Stici	23/10/2007	23/01/2008
	3817/05	Ursu	27/11/2007	27/02/2008
	10809/06	Țurcan	27/11/2007	27/02/2008
	36988/07	Ignatenko	08/02/2011	08/05/2011
	55792/08	Feraru	24/01/2012	24/04/2012
	25664/09	Danalachi	17/09/2013	17/12/2013
<i>Clone</i>	9190/03	Becciev	04/10/2005	04/01/2006
	41088/05	Boicenco	11/07/2006 +10/06/2008	11/10/2006 + 10/09/2008
	30649/05	Holomiov	07/11/2006	07/02/2007
	8721/05+	Istratii and others	27/03/2007	27/06/2007
	289/04+	Popovici	27/11/2007	02/06/2008
	7101/06	Malai	13/11/2008	13/02/2009
	39806/05	Paladi	10/03/2009	
	4834/06	Straisteanu and others	07/04/2009	07/07/2009
	12444/05	Leva	15/12/2009	15/03/2010
	38055/06	Oprea	21/12/2010	21/03/2011
	27763/05	Lipencov	25/01/2011	25/04/2011
	50717/09	Levinta (no. 2)	17/01/2012	17/04/2012
AVANSATĂ	42440/06	Mușuc	06/11/2007	06/02/2008
	8207/06	Stepuleac	06/11/2007	06/02/2008
	35615/06	Cebotari	13/11/2007	13/02/2008
	2474/06	Ganea	17/05/2011	17/08/2011
	25688/09	Cristina Boicenco	27/09/2011	27/12/2011
<i>Clone</i>	18491/07	Hyde Park and others (no. 4)	07/04/2009	07/07/2009
	12444/05	Leva	15/12/2009	15/03/2010
AVANSATĂ	20289/02	Gutu	07/06/2007	07/09/2007
<i>Clone</i>	42973/05	Bisir and Tulus	17/05/2011	17/08/2011
AVANSATĂ	52100/08	Brega	20/04/2010	20/07/2010
	61485/08	Brega and others	24/01/2011	24/04/2012
STANDARTĂ	41578/05	David	27/11/2007	27/02/2008
<i>Clone</i>	30951/10	Gorobet	11/11/2011	11/02/2012
AVANSATĂ	12444/05	Leva	15/12/2009	15/03/2010
AVANSATĂ	50717/09	Levinta (no. 2)	17/01/2012	17/04/2012
STANDARTĂ	61821/00	Ziliberberg	01/02/2005	01/05/2005
	7413/05	Russu	13/11/2008	13/02/2009
<i>Clone</i>	20289/02	Gutu	07/06/2007	07/09/2007
	6303/05	Masaev	12/05/2009	12/08/2009
STANDARTĂ	36492/02	Bujnița	16/01/2007	16/04/2007
	28178/10	Besliu	09/07/2013	
STANDARTĂ	289/04	Popovici	27/11/2007	02/06/2008
STANDARTĂ	25236/02	Navoloaca	16/12/2008	16/03/2009
STANDARTĂ	36552/02	Vetrenko	18/05/2010	04/10/2010
	7170/02	Grădinar	08/04/2008	08/07/2008
<i>Clone</i>	50054/07	Mitrofan	15/01/2013	15/04/2013
STANDARTĂ	36755/06	Fomin	11/10/2011	11/01/2012
STANDARTĂ	8999/07	Dan	05/07/2011	05/10/2011
STANDARTĂ	15778/05	Ghinea	26/12/2012	26/09/2012
STANDARTĂ	38623/05	Plotnicova	15/05/2012	15/08/2012

Violări în materia civilă

AVANSATĂ	2916/02+	Luntre and others	15/06/2004	15/09/2004
	9898/02+	Pasteli and others	15/06/2004	15/09/2004
	18872/02+	Bocancea and others	06/07/2004	06/10/2004
	18882/02	Croituru	20/07/2004	20/10/2004
	14914/03	Moisei	19/12/2006	19/03/2007
	27533/04	Buianovschi	16/10/2007	16/01/2008
	17359/04	Marcu	16/10/2007	16/01/2008
	18893/04	Tiberneac	16/10/2007	31/03/2008
	26103/04	Tiberneac Vasile	16/10/2007	16/01/2008
	3479/04	Rusu	15/01/2008	15/04/2008
	31530/03	Baibarac	15/11/2005	15/02/2006
	49806/99	Prodan	18/05/2004 +25/04/2006	10/11/2004 + 25/07/2006 (radiere)

Raportul anual al Agentului Governamental pentru anul 2013

	74153/01	Popov Popov (no.1)	18/01/2005 +17/01/2006	18/04/2005 +17/04/2006
	20864/03	Scutari	26/07/2005	26/10/2005
	10543/02	Vacarencu	27/03/2008	27/06/2008
	2914/02	Prepelita	23/09/2008	23/12/2008
	34322/02	Curararu	09/10/2007	09/01/2008
	19981/02	Botnari	19/06/2007	19/09/2007
	12674/07	Vartic and others	20/09/2011	20/12/2011
	31043/04	Cogut	04/12/2007	04/03/2008
	12708/05	Mocanu	17/05/2011	
	55349/07	Burea and others	13/12/2011	
	27568/02	Ungureanu	06/09/2007	06/12/2007
	6811/08	Stog and others	03/11/2011	
	6901/03	Vitan	16/10/2007	16/01/2008
	20940/03	Dumbraveanu	24/05/2005	24/08/2005
	75975/01	Draguta	31/10/2006	31/01/2007
	27261/04	Mistreanu	15/11/2011	
	37763/04+	Cebotari and others	27/01/2009	27/04/2009
	1115/02	Mazepa	10/05/2007	10/08/2007
	35994/03	Grivneac	09/10/2007	09/01/2008
	7365/05	Decev	24/02/2009	24/05/2009
	29808/02	Avramenko	06/02/2007 26/01/2010	+ 06/05/2007 +26/01/2010
	73562/01+	Sirbu and others	15/06/2004	10/11/2004
	22970/02	Țimbal	14/09/2004	14/12/2004
	46581/99	Daniliuc	18/10/2005	18/01/2006
	3417/02	Lupacescu and others	21/03/2006	21/06/2006
	3021/02	Lungu	09/05/2006	09/08/2006
	25238/02+	Bița and others	25/09/2007	25/12/2007
	14925/03	Deliuchin	23/10/2007	23/01/2008
	18726/04	Nadulișneac Ion	16/10/2007	16/01/2008
	32760/04	Banca Vias	06/11/2007	06/02/2008
	32347/04	Becciu	13/11/2007	13/02/2008
	19245/03	Unistar Ventures Gmbh	09/12/2008	09/03/2009
	6484/05	Fedotov	15/12/2009	15/03/2010
	2886/05	Avram	09/12/2008	05/06/2009
	20567/02	Lozan and others	10/10/2006	10/01/2007
	33276/03	Deordiev and Deordiev	16/10/2007	16/01/2008
	40541/04	Lipatnikova and Rudic	23/10/2007	23/01/2008
	36344/03+	Tudor-Auto SRL and Triplu-Tudor SRL	09/12/2008	09/03/2009
	27883/04	Bulava	08/01/2008	08/04/2008
	39745/02	Cooperativa Agricola Slobozia-Hanesei	03/04/2007	03/07/2007
	31790/03	Mizernaia	25/09/2007	25/12/2007
	38503/08	Norma S.R.L.	03/11/2011	-
STANDARTĂ	476/07+	Olaru and others	28/07/2009	28/10/2009
		Cu privire la satisfacție echitabilă	12/10/2010	12/01/2011
		Lungu (17911/08)	06/04/2010	20/07/2010
		Racu (13136/07)	20/04/2010	28/12/2010
		Gusan (22539/05)	28/09/2010	
	37811/04	Panov	13/07/2010	13/10/2010
	30599/05	Muhin	25/01/2011	
STANDARTĂ	19960/04	Popov (no. 2)	06/12/2005	06/03/2006
	53773/00	Istrate	13/06/2006	13/09/2006
	6923/03	Melnic	14/11/2006	14/02/2007
	30475/03	Moldovahidromas	27/02/2007 13/05/2008	+ 27/05/2007
	11712/04	Ceachir	15/01/2008	15/04/2008
	75/07	Duca	03/03/2009	14/09/2009
	35367/08	Ipteh SA and others	24/11/2009 +29/06/2010	24/02/2010 +29/10/2010
	25575/08	Dragostea copiilor - petrovschi - nagornii	19/09/2011	
	35251/04	Cojocaru	15/11/2011	
	7359/06	Agurdino S.R.I.	27/11/2011	
	1988/06	Ojog and others	13/12/2011	
	28430/06	Jomiru and Cretu	17/04/2012	
	28439/05	Sfinx-Impex S.A.	25/09/2012	25/12/2012
	28648/05	Banca Internationala de Investitii si Dezvoltare MB S.A.	16/10/2012	16/01/2013
	22820/09	Lipcan	17/09/2013	17/12/2013
	44721/08	Strugaru	22/10/2013	22/01/2014
	67576/10	Pietris S.A.	03/12/2013	03/03/2014
Clone	14385/04	Oferta Plus S.R.L.	19/12/2006 12/02/2008	+ 23/05/2007 07/07/2008
STANDARTĂ	40663/98	Asito	08/11/2005 +24/04/2007 (just satisfaction - FS)	08/02/2006
STANDARTĂ	39818/06	Asito (no. 2)	13/03/2012	13/06/2012

STANDARTĂ	13012/02	Cravenco	15/01/2008	15/04/2008
	35967/03	Gusovschi	13/11/2007	31/03/2008
	27581/04	Boboc	04/11/2008	04/02/2009
	27516/04	Panzari	29/09/2009	01/03/2010
	17328/04	Desvire S.R.L.	06/10/2009	06/01/2010
	19246/03	Matei and Tutunaru	27/10/2009	27/01/2010
	44964/05	Oculist	28/06/2011	28/09/2011
Clone	1115/02	Mazepa	10/05/2007	10/08/2007
STANDARTĂ	13229/04	Clionov	09/10/2007	09/01/2008
	28790/03	Istrate (no. 2)	10/06/2008	10/09/2008
	27888/04	Tudor-Comert	04/11/2008	04/02/2009
Clone	12066/02	Ciorap	19/06/2007	19/09/2007
STANDARTĂ	39391/04	Business Si Investitii Pentru Toti	13/10/2009	13/01/2010
STANDARTĂ	17023/05	Godorozea	06/10/2009	06/01/2010
	10758/05	Bucuria	05/01/2010	05/04/2010
	11373/05	Rassohin	18/10/2011	18/01/2012
STANDARTĂ	3052/04	Dacia S.R.L.	18/03/2008 +24/02/2009	18/06/2008 +14/09/2009
	39815/07	Baroul-Partner-A	16/07/2009 +19/10/2010 (FS)	16/10/2009
Clone	4834/06	Straisteanu and others	07/04/2009	07/07/2009
STANDARTĂ	32263/03	Tocono and Profesorii Prometești	26/06/2007	26/09/2007

Violări relative liberațiilor fundamentale

STANDARTĂ	25198/02	Iordachi and others	10/02/2009	14/09/2009, rectificat la 14/09/2009
STANDARTĂ	33066/04	Mancevschi	07/10/2008	07/01/2009
STANDARTĂ	27138/04	Ciubotaru	27/04/2010	27/07/2010
STANDARTĂ	49868/08	Bordeianu	11/01/2011	11/04/2011
STANDARTĂ	41588/05	Avram and others	05/07/2011	05/10/2011
STANDARTĂ	20928/05	Petrenco	30/03/2010	04/10/2010
STANDARTĂ	16761/09	G.B. and R.B.	18/12/2012	18/03/2013
STANDARTĂ	6303/05	Masaev	12/05/2009	12/08/2009
STANDARTĂ	22218/06	Fusu Arcadie and others	17/07/2012	17/10/2012
STANDARTĂ	31001/03	Flux (no. 2)	03/07/2007	03/10/2007
	32558/03	Flux (no. 3)	12/06/2007	12/09/2007
	36305/03	Tara and Poiata	16/10/2007	16/01/2008
	28700/03	Flux and Samson	23/10/2007	23/01/2008
	28702/03	Flux	20/11/2007	20/02/2008
	42864/05	Timpul Info-Magazin and Anghel	27/11/2007	02/06/2008
	17294/04	Flux (no. 4)	12/02/2008	12/05/2008
	17343/04	Flux (no. 5)	01/07/2008	01/10/2008
	25367/05	Flux (no. 7)	24/11/2009	24/02/2010
STANDARTĂ	13936/02	Manole and others	17/09/2009 +13/07/2010	17/12/2009 +13/10/2010
STANDARTĂ	41827/02	Kommersant Moldova	09/01/2007	09/04/2007
STANDARTĂ	14277/04	Guja	12/02/2008 (GC)	
STANDARTĂ	25464/05	Gavrilovici	15/12/2009	15/03/2010
	34690/05	Sofranschi	21/12/2010	21/03/2011
STANDARTĂ	33482/06	Hyde Park and others	31/03/2009	30/06/2009
	45094/06	Hyde Park and others (no. 2)	31/03/2009	30/06/2009
	45095/06	Hyde Park and others (no. 3)	31/03/2009	30/06/2009
	18491/07	Hyde Park and others (no. 4)	07/04/2009	07/07/2009
	25196/04	Christian Democratic People's Party (no. 2)	02/02/2010	02/05/2010
STANDARTĂ	28793/02	Christian Democratic People's Party (CDPP)	14/02/2006	14/05/2006
	25230/02+	Roșca, Secăreanu and others	27/03/2008	27/06/2008
	6991/08 + 15084/08	Hyde Park and others (no. 5 + 6)	14/09/2010	14/12/2010
Clone	52100/08	Brega	20/04/2010	20/07/2010
AVANSATĂ	9106/06	Genderdoc-M	12/06/2012	12/09/2012
STANDARTĂ	14385/04	Oferta Plus S.R.L.	19/12/2006 +12/02/2008	23/05/2007 +07/07/2008
AVANSATĂ	41088/05	Boicenco	11/07/2006 +10/06/2008	11/10/2006 +10/09/2008
AVANSATĂ	29089/06	Colibaba	23/10/2007	23/01/2008
STANDARTĂ	19247/03	Balan	29/01/2008	29/04/2008
STANDARTĂ	17211/03	Dolneanu	13/11/2007	13/02/2008
STANDARTĂ	40117/02	Cazacu	23/10/2007	23/01/2008
STANDARTĂ	21151/04	Megadat.com SRL	08/04/2008 +17/05/2011	08/07/2008
	32247/07	Bercut S.R.L.	06/12/2011	06/03/2012
STANDARTĂ	15084/03	Bimer S.A.	10/07/2007	10/10/2007

Reglementări amiabile

53487/99	06/07/2005	Meriakri
----------	------------	----------

29012/06	11/10/2011	Protap
13980/08	11/10/2011	Iordachescu
42049/08	18/10/2011	Popovici
21867/09	24/01/2012	Bigea
56608/08	13/03/2012	Plate
45778/05	27/03/2012	Cicala
37262/07	19/06/2012	Birca
44417/05 (+ 32318/06)	14/05/2013	Bogdan (+ Ciorap)
74450/11	17/09/2013	Banari
47619/10	17/09/2013	Livadari
16938/06	17/09/2013	Sperciuc
36398/08	15/10/2014	Societatea Romana de Televiziune

IMPLEMENTAREA

112. La capitolul alte acțiuni tangente, pe parcursul anului 2013 se notează în special lucrările Agentului guvernamental la comitetele interguvernamentale (Comitetul Director pentru Drepturile Omului (CDDH) și subcomitetele acestuia pentru reforma Curții Europene (DH-GDR)). Rezultat remarcabil al lucrărilor acestor comitete, pe lângă o serie de recomandări și documente interne de politici pregătite pentru adoptare la Comitetul de Miniștri (cum ar fi [Ghid de practici bune cu privire la remedii](#) și [Ghid de informare a funcționarilor publici despre obligațiile Statelor în materia Convenției](#)) este elaborarea Proiectelor de **Protocoloale Adiționale la Convenție nr. 15** (modificarea anumitor prevederi ale Convenției) și **nr. 16** (cu privire la Opinii Consultative ale Curții Europene la solicitările înalțelor jurisdicții din statele-membre la Convenție). **Protocolul adițional nr. 15 a fost semnat de Republica Moldova la 18 noiembrie 2013** și parcurge etapa de ratificare. Protocolul nr. 16 la Convenție se află în procedura de avizare.

113. Unul din aspectele ale implementării constituie traducerea și diseminarea hotărârilor/deciziilor Curții Europene, un element important care totodată face parte și din procesul de executare a hotărârilor/deciziilor. În anul 2013, oficiul Agentului Governamental a procesat toate hotărârile și deciziile Curții Europene adoptate în anul de referință, traducându-le în limba română și rusă. Toate, cu excepția celor de după octombrie 2013 și a deciziilor de inadmisibilitate, au fost publicate în Monitorul Oficial.

114. La fel oficiul Agentului guvernamental a aderat la sistemul de plasare și publicare a traducerilor în baza de date electronică de hotărâri/decizii a Curții Europene ([HUDOC](#)) accesibilă în internet. În anul 2013 au fost plasate deja **162 de traduceri de hotărâri** și circa **154 de traduceri de decizii**.

115. Oficiul Agentului guvernamental a efectuat **4 studii tematice pe probleme de compatibilitate** a legislației și practicilor cu standardele instituite de Curtea Europeană. Documentele sunt la etapa rectificării și vor fi publicate în anul 2014.

REGRES

116. Nici Curtea Europeană și nici instituțiile Consiliului Europei **nu impun** statelor-părți la Convenție ca un standard să inițieze *proceduri de regres* împotriva funcționarilor săi după o hotărâre/decizie. Responsabilitatea Statului angajată în temeiul hotărârilor/deciziilor Curții Europene **este o responsabilitate internațională** și angajarea unei responsabilități individuale a funcționarilor statului se lasă la discreția statului-respondent, constituind o chestiune exclusiv internă și suverană.

117. [Legea Nr. 353 din 28.10.2004 cu privire la Agentul guvernamental](#) prevede un mecanism de regres (articolul 17) natura acestuia este una discreționară (potrivit textului ” *Statul are drept de regres împotriva persoanelor*” și nu obligație). Mai mult exercitarea dreptului de regres nu cade în sfera de activitate și nu este supravegheată de Agentului guvernamental. Din aceste motive, inclusiv din considerentele de evitare a unor speculații, chestiunea de regres nu este abordată în prezentul Raport.

SUMAR ȘI CONCLUZII:

118. Raportul Agentului guvernamental vizează evaluarea activității în special al Guvernului Republicii Moldova în sfera de **reprezentare** a intereselor statului în faza Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare „Curtea Europeană”) și în sfera de **executare** a hotărârilor și deciziilor Curții Europene însoțită de raportarea progreselor față de Comitetul de Miniștri a Consiliului Europei autorizat să supravegheze aceste măsuri de implementare. Perioada de evaluare constituie un an (**ianuarie – decembrie 2013**). Restul domeniilor tangente acestor două sfere de activitate a Agentului guvernamental sunt reflectate în Raport în măsura în care ele sunt relevante (se are în vedere evaluarea situației în sfera de *regres, implementare generală* a standardelor respectării Convenției, reprezentarea Guvernului la comitetele inter-guvernamentale ale Consiliului Europei, interacțiunea cu autoritățile naționale și în special cu sistemul judecătoresc).

119. Raportul urmărește analiza situației cu **reprezentare** prin evaluarea în principal a **datelor statistice** (publicate de Curtea Europeană în ianuarie 2014 în relația cu acele date aflate în posesia Agentului guvernamental) și **analiza în substanță** (natura încălcărilor Convenției constatate de Curtea Europeană). Plus se prezintă și date statistice plus evaluarea situației cu **executarea** hotărârilor/deciziilor Curții Europene, procesul supravegheat de Comitetul de Miniștri a Consiliului Europei.

120. Cu privire la **DATE STATISTICE** se notează **progrese semnificative** în partea situației cu cererile examinate de Curtea Europeană îndreptate împotriva Republicii Moldova. Astfel, datele statistice coroborate reflectă că în perioada de referință (2013) **a crescut numărul cererilor declarate inadmisibile: +64.99%** comparativ cu anul 2012¹¹ și **+471.45%** comparativ cu anul 2011¹². Cu alte cuvinte **dinamica respingerii** cererilor îndreptate împotriva Republicii Moldova și declarate inadmisibile este în **creștere semnificativă cu + 536.44 % pe parcursul celor trei ani** de referință (2011, 2012 și 2013).

121. Rezumând, se constată că **numărul de RESPINGERI** a cererilor de Curtea Europeană îndreptate împotriva Moldovei **este în CREȘTERE**.

122. De asemenea a crescut numărul cererilor **alocate unei formațiuni judiciare** (cu alte cuvinte cereri pe care judecătorii de la Curtea Europeană le-au examinat și le examinează). **Important: A ne se încurca terminologia: cereri alocate nu este egal cu numărul de cereri depuse.** Curtea Europeană, nu operează cu termenul *depuse* și acest număr deja nu constituie un criteriu de evaluare nici în statistica Curții Europene și nici în statistica Agentului guvernamental. Astfel, **cererile depuse la Curtea Europeană nu relevă nici pe de aproape situația reală**, deoarece o bună parte din acestea nu trec etapa administrativă (secțiunea de filtrare) sau **în mod evident nu merită atenția judecătorilor** de la Curtea Europeană. Pe de altă parte, *cereri alocate* sunt acele cereri care **intră în atenția Curții Europene** după o etapă pur administrativă și asupra cărora se adoptă una din *soluții judiciare* (fie (i) respingere ca inadmisibilă fie (ii) admisă spre examinare pe fond cu una rezoluții încălcare/neîncălcare ori radiere pe alte motive).

123. Astfel **cereri alocate** în anul 2013 **au crescut cu + 45.18%** comparativ cu anul 2012¹³, iar comparativ cu anul 2011¹⁴ au crescut cu **+ 33.33%**. Deci dinamica, **pe parcursul celor trei ani** (2011, 2012, 2013), arată că în atenția judecătorilor de la Curtea Europeană au intrat cu **+ 11.85% de cereri mai mult**.

124. La începutul anului 2014, pe rol la Curtea Europeană rămân **actual 1 414** de *cereri pendinte* (care așteaptă una din soluții judiciare). Datele statistice din anii anteriori¹⁵, comparativ cu începutul anului 2014 arată că, numărul cererilor pe rol a scăzut semnificativ cu **- 56.57%** și **- 66.82%**, respectiv. Această scădere relevă doar că performanța Curții Europene a crescut iar pentru Republica Moldova dovedește **scăderea numărului cauzelor pe rol** cu pentru toți trei ani.

¹¹ 1 905 (anul 2012) și 3 143(anul 2013)

¹² 550 (anul 2011) și 3 143 (anul 2013)

¹³ 934 (anul 2012) și 1356 (anul 2013)

¹⁴ 1 017 (anul 2011) și 1 356 (anul 2013)

¹⁵ începutul anului 2012 - 4 261 de cereri pe rol, și începutul anului 2013 - 3 256 de cereri pe rol

125. Concluzionînd, se constată că **numărul de CERERI PE ROL**, rămase neexaminat este în **DESCREȘTERE semnificativă**.

126. O evaluare distinctă a datelor statistice cu privire la **încălări și neîncălări** ale Convenției se face prin prisma aprecierii comparative a datelor statistice pe același model de mai sus. Astfel, o precizare este necesară. O hotărîre a Curții Europene, din punct de vedere statistic nu se echivalează cu o încălcare, iar numărul hotărîrilor și numărul încălărilor sunt termeni distincți. În anul 2013 Curtea Europeană a adoptat 19 în care a constatat **18 încălări**.

127. Numărul de **ÎNCĂLCĂRI** este în **DESCREȘTERE** comparativ cu anii precedenți cu **- 62.33%**¹⁶.

128. Ultimul dar nu și mai puțin important indice de activitate reprezintă numărul de **decizii de inadmisibilitate** adoptate de Curtea Europeană asupra cererilor, alte decît acele examinate de un judecător-unic. Astfel, decizii de inadmisibilitate pot fi divizate în 2 categorii de bază, (i) în cauzele cînd Guvernului se comunică cazul și se prezintă o poziție în ordinea contencioasă, și (ii) acele decizii adoptate de judecător-unic care nu ajung în atenția Guvernului și care sunt vădit inadmisibile (în aceste cauze Curtea Europeană comunică soluția doar reclamantului și Guvernul nu este implicat). Cauzele din prima categorie unde Guvernul a comunicat cu Curtea Europeană și care în cele din urmă au fost respinse ca inadmisibile după explicații prezentate de Guvern reprezintă în principiu o performanță în favoarea Guvernului și se califică drept **cauze de CÎȘTIG** sau pot fi calificate la capitolul **NEÎNCĂLCĂRI**.

129. În anul 2013 au fost adoptate **9** astfel de decizii asupra a **10 cereri**, ceea ce reprezintă de asemenea o dinamică **constantă în creștere** în raport cu anii precedenți (2011 și 2013). Astfel, în anul 2011 au fost adoptate 9 decizii asupra a 9 cereri, iar în anul 2012 - 18 de decizii asupra a 95 de cereri (o bună parte din care au fost retrimise de Curtea Europeană pentru epuizarea remediilor instituite de Guvern, Legea 87). Astfel, aceste cereri se califică ca **neîncălări** ori sunt cauze de **cîștig** pe alte motive, și arată că în anul 2013 se atestă o **dinamică constantă** egală cu cea din anul 2011¹⁷.

130. Cu privire la **ANALIZA NATURII ÎNCĂLCĂRILOR** constatate în anul 2013, se menționează că într-adevăr în premieră pentru Republica Moldova, Curtea Europeană a marcat existența problemelor de implementare a legislației în partea combaterii violenței domestice (trei cauze *Eremia, B. și Mudric*). Evenimentele în această categorie de cauze s-au petrecut în perioada anilor începînd cu 2008 (cauza B.), 2009 (cauza *Mudric*) și 2010 (cauza *Eremia*), și în principal Curtea Europeană a notat că deși cadrul normativ oferit pentru protecția victimelor violențelor domestice în Republica Moldova este compatibil, implementarea acestuia în practică este deficicientă.

131. Printre alte încălări marcate, constatate în anul 2013 se menționează problema **utilizării abuzive a forței din partea colaboratorilor de poliție** care a condus la moartea unei persoane (*Timuș și Țăruș*) însoțită de o investigație deficicientă (evenimente începînd cu aprilie anului 2009 și terminîndu-se în anul 2010). În cauza *Eduard Popa*, pretențiile din partea reclamantului cu privire la maltratarea din partea poliției și lăsarea acestuia în primejdie nu au fost confirmate de Curtea Europeană, datorită deficiențelor procedurale ale investigației la nivel național. În orice caz această **omisiune de natură exclusiv procedurală** deși este o încălcare a Convenției nu confirmă veridicitatea versiunii reclamantului (timpul vizat al evenimentelor este începînd cu noiembrie anului 2005 și terminîndu-se cu anul 2007).

132. Alte două cauze notabile sunt speța *N.A.* cu privire la investigația unui viol în grup a minorei (evenimente din 1997 cu durata investigării și judecării cauzei pînă în anul 2006) și în cauza *Ceachir Tamara* care vizează o problemă similară de **investigare ineficientă** a unui conflict între reclamanta și o persoană din piață (evenimente între 2000 cu durata investigației pînă la 2005). Cauzele au vizat doar obligații pozitive a autorităților.

¹⁶ cu - 37.93% mai puțin decît în anul 2011 (29 încălări) și cu - 25.00% mai puțin decît în anul 2012 24 încălări

¹⁷ Anul 2012 a fost un an cu cele mai multe cîștiguri în istoria reprezentării Republicii Moldova la Curtea Europeană (95 de neîncălări)

133. Restul cauzelor reprezintă niște încălcări cu un caracter repetat, asupra cărora Curtea Europeană s-a expus anterior în cauze similare. Acestea sunt deținerea în condiții inumane de detenție (*Mitrofan, Ipate, Segheti*), omisiunea de a legaliza detenția persoanei (*Danalachi*), erori judecătorești exprimate prin revizuirea unor hotărâri judiciare definitive (*Beșliu, Strugaru, Pietriș SA și Lipcan*), rele tratamente după așa-numite ”evenimente din aprilie 2009” (*Iurcu*), rele tratamente aplicate prin abuz de forță din partea poliției (*Fiodorov, Mihail Gorea*) toate însoțite de o investigație ineficientă.

134. În mediu, toate evenimentele vizate în hotărârile Curții Europene din anul 2013 au vizat perioada de timp între 2007-2010, cu excepția cazului N.A. (anul 1997).

135. În 16 cazuri (decizii de radiere) Guvernul a recunoscut încălcările pretinse de reclamanți și a oferit după caz o remediere sau compensații bănești. O reușită a Guvernului în acest sens se menționează cauza *Societatea Română de Televiziune*, reglementarea căreia a fost rezultatul unor negocieri și o performanță a diplomației moldo-române, și a autorităților de resort în găsirea unei soluții agreabile. Cauza nu a implicat compensații financiare.

136. **IMPACTUL FINANCIAR.** A se nota că se prezintă date financiare reale, sumele care real au fost achitate de Guvern pe parcursul anului 2013 urmare a deciziilor/hotărârilor Curții Europene, inclusiv acelora executarea cărora s-a transferat din anul 2012 (adoptate după octombrie 2012 și executarea cărora a devenit scadentă în anul 2013).

137. **În TOTAL** în anul 2013 Ministerul Finanțelor a achitat **10 345 840.97 lei¹⁸** Doar în baza **hotărârilor** Curții Europene în anul 2013 Ministerul Finanțelor a achitat **8 582 826.94 Lei¹⁹**.

138. Pentru anul 2014 **RĂMÎN să fie achitate 431 100 EUR** dispuse de Curtea Europeană prin hotărâri și decizii adoptate după octombrie 2013.

139. În partea procesului de **EXECUTARE** a hotărârilor/deciziilor Curții Europene, supravegheat de Comitetul de Miniștri a Consiliului Europei se notează următoarele evoluții în anul 2013. Astfel, în **21 de cauze** procedura de **supraveghere s-a încetat** iar decizia/hotărârea **s-a considerat executată**. Pe un grup din cauze compus din circa **32 de cauze** vizînd problema înlăturării condițiilor inumane de detenție (grupurile *Ciorap, Becciev și Paladi*), Comitetul de Miniștri a marcat pozitiv progresele și planurile urmărite de Republicii Moldova. În **8 cazuri cheie**, luate izolat, Guvernul a prezentat planuri de acțiuni sau rapoarte de acțiuni după caz, considerîndu-le fie total fie parțial executate. La moment, în **procedura de supraveghere** a Comitetului de Miniștri figurează circa mai mult de **63 de grupuri** (inclusiv cu 7 sub-grupuri) de cauze compuse din circa 300 de cauze (decizii și hotărâri).

RECOMANDĂRI

140. Să atestă necesitatea reformării instituției Agentului guvernamental și a mecanismului de executare. Aceasta impune adaptarea funcționalității acestuia la realitățile actuale.

141. Astfel, printre primele semne, recent apărute, care au marcat necesitatea reformării instituției apare desigur reformele Curții Europene și a mecanismului de protecție a drepturilor omului garantată de Convenție, inițiate prin declarații de la *Interlaken, Izmir* și în final *Brighton*. Toate declarațiile au notat cu precădere necesitatea consolidării capacităților Curții Europene în partea administrării plîngerilor pe rol și a Comitetului de Miniștri în partea de supraveghere a executării de către State-părți a hotărârilor și deciziilor Curții Europene.

142. Totuși, deși înlăuntrul discuțiilor cu privire la consolidarea capacităților mecanismului de protecție oferit de Convenție, se discută despre un rol anume al Agențiilor guvernamentale, subiectul practic niciodată nu a fost exploatat de comunitatea internațională în substanță, cu excepția însuși a Agențiilor guvernamentale. Ultimii la rîndul său mereu accentuează rolul său primordial în acest mecanism, chiar din punct de vedere că aceștia au un rol dublu în speță, deseori opozabil și contradictoriu. Astfel, însăși locul dublu al Agentului guvernamental pe care î-l ocupă acesta în dreptul internațional merită o atenție, în ce privește consolidarea capacităților sale. La rîndul său, comunitatea internațională, instituțiile internaționale, inclusiv și o bună parte din

¹⁸ circa 10 mil. 340 mii și 8 sute lei echivalent cu 570 855.41 EUR (circa 580 mii Euro) la cursul valutar din 31.12.2013

¹⁹ Circa 8 mil 580 mii 8 sute lei

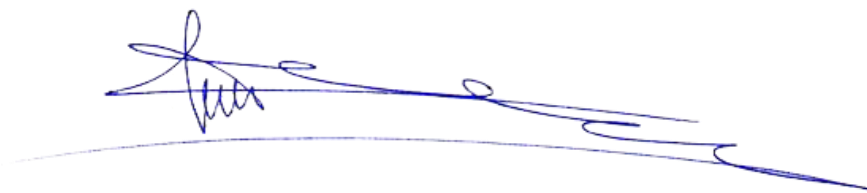
instituțiile naționale suverane, deși nu neagă rolul primordial al Agențiilor guvernamentale, preferă totuși să lase la discreția statelor definirea rolului și locului al Agențiilor fără a le atrage o atenție particulară subiectului.

143. Dovada este că nici o referință relevantă și nici un cadru de recomandare Statelor-Membri la Convenție nu a fost oferită de Comitetul de Miniștri, iar unica mențiune directă despre rolul Agentului este făcută doar în Regulamentul Curții Europene la Regula 35 care stipulează în termeni generali că *”Statele contractante urmează a fi prezentate de Agenții săi care pot fi asistați de avocați sau consultanți.”*. Cadru regulatoriu de supraveghere a hotărârilor și a deciziilor, aplicabil în procedurile în fața Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei, în general nu nominalizează direct conceptul de ”Agent” și direct nu prevede, dar nici nu interzice un astfel de actor. Nici chiar la anumite structuri interne interguvernamentale ale Consiliului Europei, formate din reprezentanții statelor, participarea Agențiilor este un rezultat al practicilor și tradițiilor instituite, deși nici un cadru regulatoriu expres în acest sens nu a fost prevăzut (spre exemplu Comitetul Director cu privire la Drepturile Omului (CDDH) și subcomitetele sale, organ tradițional perceput ca acel al Agențiilor Guvernamentale, totuși nu prevede în regulile sale vreun concept definit al ”Agentului”).

144. Astfel, Agentul Governamental apare mai degrabă ca un actor, rolul căruia poate fi definit și este instituit de regulă printr-o legislație națională a statului pe care îl reprezintă, iar la nivel internațional (și în special în relația cu Consiliul Europei) rolul său este reglementat mai degrabă printr-o cutumă internațională și practici, fără un cadru normativ sau cel puțin vre-o recomandare. Agentul apare ca un unic subiect de legătură între o guvernare suverană și o entitate de justiție internațională (și în special în prezentul sistem oferit de Convenție între un Guvern și Curtea Europeană) cu rolul de a elabora o poziție de apărare a statului. În această postură Agentul Governamental deseori este perceput ca fiind un acel contraatacator al drepturilor omului, ca un acel rău indispensabil care vine să asigure caracterul contradictoriu al procedurilor litigioase în fața Curții Europene. Pe de altă parte Agentul Governamental de obicei rămâne a fi și o entitate de raportare a măsurilor de executare a hotărârilor și deciziilor, măsurile de executare a cărora deseori impunând anumite elemente de prevenire a viitoarelor încălcări. În această din urmă postură Agentul Governamental apare într-o ipostază total opusă ca un adevărat apărător al drepturilor omului recunoscute a fi încălcate, încălcarea cărora el cu un mare zel le nega în apărarea statului.

145. Rezumând locul și rolul Agentului Governamental, în special în sistemul de protecție oferit de Convenție, susțin că Agentul Governamental este un purtător de cuvânt în materia drepturilor omului care vorbește cu Curtea Europeană în limbajul autorităților pe care le reprezintă, iar în relația cu aceleași autorități el devine purtătorul de cuvânt al Curții Europene care le vorbește în limbajul Curții Europene.

146. Desigur, Agentul guvernamental nu acționează singur. El trebuie asistat de un oficiu instruit și finanțat în modul corespunzător. Inclusiv, nu în ultima instanță suportul autorităților naționale este un element primordial unei activități eficiente de reprezentare și asigurare executării hotărârilor/deciziilor Curții Europene.

Lilian APOSTOL
Agent Governamental